

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér.

ZALAMEGYE

Hirdetések:
= Megállapodás szerint.
Nyilttér soronként 1 K.
Kéziratokat
nem küldünk vissza

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

1909.

Ismét elmúlt egy év, amelynek legnagyobb áldása az, hogy immár elmúlt. Nem sok jót hozott, csak csalódásainkat szaporította meg, a nyomorúságunkat növelte; új terheket rakott a vállainkra s nagy küzdelmekre való kilátást nyitott.

Beszámolót kellene tartanunk az év történetéről s fel kellene sorolnunk azokat az új alkotásokat, amelyek haladásunkat mutatják; rá kellene mutatnunk azokra az új erőforrásokra, amelyekre jövőnk küzdelmeinkben támaszkodhatunk; fel kellene jegyeznünk azokat az eseményeket, amelyek nemzetünk függetlenségét és felszabadulását jelzik. Mert dolgoztunk és küzdöttünk egy éven keresztül, joggal keressük tehát a munka és küzdelem eredményét.

De hiába keressük! Nagy alkotásai, nagy eseményei nincsenek az elmúlt esztendőnek. Éltünk és hitünket erősítettük, hogy el ne vesszen a csalódások által felkeltett kétkedésben; a reményeinket ébresztgettük, hogy el ne hagyjon bennünket a lelkesedés, a munkakedv s bizzunk még a szebb jövőben, jobb esztendőben.

Egy rossz gazdasági év nyomorúságát nyögjük. Nagy Széchényi a gazdasági erő biztosítását tekintette a nemzetek legfontosabb feladatának. Vajon tettünk-e egy lépést előre gazdasági erőink gyarapítása felé?

Földművelő állam vagyunk s jólétünk forrása a föld. Ezidén pedig mostoha volt a természet; sok millió értéket perzselte el a szárazság s az aszott mezők, szinylődő rétek sivár talajából csak a gazda és munkás szegénysége sarjadt ki.

Fellendült állattenyésztésünket válsággal fenyegeti a takarmányszegény; a keresetforrások megcsappanása nélkülözés elé állította a szegény embereket; a drágaság sanyargatja az egész országot. Értékeink devalválódnak; a háboru réme fenyeget bennünket s amikor minden vonalon panasz

hallatszik, közterheink folytonosan szaporodnak.

Iparunk küzd a létért. Kereskedelmünk összezsugorodik. A középosztály jogos igényeinek lecsökkentésével kénytelen segíteni nagy szegénységén. Vállalkozási szellem nincs; a tőke bizalmatlan s a magyar iparpolitika ugyyszólván csak a hazai ipar pártolására való buzdításig terjed.

Nem volt elég, hogy tespedésre kárhözottatott bennünket az az áldatlan közjogi helyzet, amely századok óta felemésztette legjobb erőinket; hanem ebben a szegénységgel teljes esztendőben a bölcös osztrák diplomáciának is meg kellett mozdítania mind a két balkezét, hogy belenyuljon az európai darázs-fészekbe s háborus bonyodalmak elé állítsa a monarchiát.

Van-e Magyarországon egyetlen egy osztály, amely a mostoha viszonyok miatt nem panaszkodik? Van-e olyan része ennek a szerencsétlen nemzetnek, amely erősödött volna s nem ölte volna bele erejének javát a rossz esztendővel folytatott küzdelembe?

Az előző évek alatt legalább a parasztság gyarapodott s ha a középosztály küzködött és vergődött is, megvolt az a vigasztalása és reménye, hogy az új erőre kapott parasztság alapja lesz a kedvezőbb viszonyok kialakulásának. A múlt esztendő azonban ezt a folyamatot is megakasztotta. Most már csak depressio van minden vonalon, ami annál súlyosabb, mert a hitelviszonyok is megromlottak.

Nem részletezünk. Ugysem szorul bizonyításra, hogy gazdasági viszonyaink züllettek, úgy idebenn a hazában, mint nemzetközi vonatkozásokban.

A kormány hiába sietett üdvös törvényekkel és a gazdasági élet irányításával segíteni. Fájdalomesillapító orvosságceppeket adhatott, a betegséget azonban csak gazdasági erőink felszabadulása, közjogi helyzetünk megváltozása gyógyíthatja meg. Im már axiómává erősödött a nemzetben

az a tudat, hogy bajaink legfőbb forrása a gazdasági függés, amely miatt nem tudjuk magunkat felszabadítani az egyoldalú gazdálkodás hátrányai alól.

Amikor politikai életünk a függetlenségi párt többségre jutásával új fordulóponthoz ért; amikor a gazdasági önállóság, a teljes függetlenség hazafias óhajából a gyakorlati politika irányeszméjévé változott, ujjongva üdvözlöttük az új hajnal hasadását s nagy reményekkel tekintettünk a jövőbe.

Mennyi reményt és lelkesedést vesztettünk el azóta! Látjuk a nemzet vezéreit a gyakorlati politika rögs útjain, amint erőik kimerülnek a meddő küzdelemben; látjuk a sorsunkat irányító idegen befolyás érvényesülését s a legjobb akarat letörését; látjuk az elernyedést, amely a hazafias hevület helyét elfoglalta; látjuk a politikai, gazdasági és társadalmi züllést, amelybe belefullad minden jóra való törekvés. És semmivel sem leszünk gazdagabbak. csak nyomorgunk, szinylődünk, várunk és temetjük a reményeinket.

De nem maradhat így sokáig. A társadalom lelkében átalakulás munkája folyik. A nézetek, a felfogás megváltoznak s ez a lassu szellemi munka olyan, mint a folyton hulló vízceppekké, amelyek keresztül ássák a követ, alámoszák a fundamentumokat s hiába építenek elhük sáncokat és töltéseket. A társadalom elvei érvényesítésre törekednek a politikában is. Nem respektálják a pártokat és pártok megállapodásait, mert a pártokat is hatalmukba kerítik.

A társadalom követelőleg lép fel s radikális irányokat sürget. A megalkuvásból, az opportunizmusból épen elég volt öt évtizedig. A közvélemény immár kialakult meggyőződése napról-napra erősödik, tért hódít, átesap a pártok keretein s új politikai alakulások bekövetkezését sejteti. Az új alakulás csak a nemzet függetlenségének kedvező irányban mehet végbe,

Miért használják a hölgyek előszeretettel a zsirtalan **Ibolya Krémet?**
Mert teljesen ártalmatlan s kiváló hatású. Eltávolítja a szeplőt, pattanást és már rövid ideig tartó használat után üdévé, finommá teszi a bőrt.
Kapható: **Kocsuba Emil** gyógyszerésztárában Zalaegerszegen.

mert ma már csak ettől várhatunk boldogulást és felszabadulást, lespedestünkből való megváltást.

Ezt az új átalakulást fogja meghozni az 1909. esztendő, amely történelmi nevezetességű dátum lesz nemzetünk évkönyveiben. A választási reform más kereteket s irányokat teremt; a nemzet akarata ki fogja kényszeríteni az állami függetlenség felé való haladást. Az önálló bank, az önálló vámterület, amelyek még egy évtizeddel ezelőtt a gravaminális politika területéhez tartoztak, politikai kényszerűségekkel válnak s a nemzeti szellem áthatja úgy a törvényhozás, mint a végrehajtó hatalom egész tevékenységét.

A múlt évnek — néhány jelentékeny reform mellett — azt írhatjuk a javára, hogy méhében lassan érlelődtek a jövő vezéreszméi s a sok csalódáson keresztül, sok szép remény sírja felett feleszlik az önálló magyar nemzeti állam képe, amelyet minden politikai válságon keresztül is ki fog építeni az egységes nemzeti akarat.

Egy politikai válság epizódja megzavarhatja, de fel nem tartóztathatja azt az áradatot, amely a nemzet függetlensége felé tör. Ép ezért csak a haladás zavartalanságát kell féltünk a levegőben levő válságtól, nem magát a nagy célt.

A koalíció felbomlása, vagy a fuzio létesülése már csak idő kérdése. Mind a kettő válságokhoz vezethet. De a válságok után is csak a függetlenségi törekvések fognak győzedelmeskedni, mert a folyam utját gáton, zsilipen keresztül is megkeresi.

Sajnos, társadalmi életünk alakulásában sem hagyott az elmúlt esztendő öröndetes nyomokat. A politikai helyzet bizonytalanságának s a közgazdasági viszonyok ziláltságának mindig nyomában jár a társadalmi élet elernyedése is. A mi társadalmunk soha sem volt annyira egységes és erős, hogy nagy alkotásokra képes lett volna, de mégis fejlődött, haladt azon irány felé, amely a kultúrnek társadalmát hatalmas erőforrásokká tette.

Sehol sem látszik meg annyira a szegénység, mint a társadalmi mozgalmak ellanyulásában. Ennek a kétségtelen jeleivel találkozunk a múlt esztendőben lépten-nyomon. Ha egy kis kör meg is mozdult néha valamely közcél érdekében, a társadalom nagy teste mozdulatlan maradt. Az áldozatkészség, az érdeklődés minden iránt megcsappant.

Átmeneti időkkel élünk s a vajadás, a várakozás, a jobb viszonyok után való sóvárgás uralják a közéletet; az egyesek és osztályok pedig küzködnek s ha a küzködés eredménye legalább annyi, hogy a múlt év mérlege nem roszabodott, még jóleső megnyugvással léphetnek át az új esztendőbe.

Adjon a gondviselés szebb jövőndöt, boldogabb új esztendő.

A mezőgazdasági munkásokról.

A Revue de Hongrie, a francia nyelven megjelenő kitűnő magyar szemle egyik közelebbi számában hosszabb tanulmányt közöl Darányi Ignác földművelésügyi miniszter tollából e cím alatt: A mezőgazdasági munka Magyarországon. A oikk nemcsak illusztris írója miatt, de tartalmánál fogva is megérdemli a magyar közvélemény beható figyelmét, bár természetesen külföldi közönség információjául íródott, hogy a külföldi sajtóban a szocialisták által a munkások kérdése tekintetében hazánkra szőrt rágalmatokat igazi értékekre szorítsa. A oikk írója erre a munkára talán a legilletékesebb volt, mert hiszen az ő alkotása az immár világhírűvé lett magyar paraszt politika, mely a falusi földművelő nép reális érdekeinek, gazdasági és társadalmi haladásának, törvényhozási és kormányzati hathatóságát jelenti, s amelyet ma még az iparos Anglia is utánozni törekszik.

A cikk mindenekelőtt azt adja elő, miként fejlődött ki az urbéri váltság után a jómódu magyar parasztságnak egy nagy rétege, mely vagy teljesen birtoktalanná lett, vagy pedig apró birtoka mellett még bér munkára is van utalva. A parasztság birtokszerzése, írja az illusztris szerző, nem tud lépést tartani a szaporodással és az előbbi jómódu birtokosok utódai törpe birtokosokká, majd teljesen birtoktalannokká váltak. Összeesett ezzel a természetes folyamattal és az általános mezőgazdasági depresszióval a közterhek és az igények növekedése. Azt lehet mondani, hogy Magyarország földművelő népe a primitívebb állapotból a fejlettebbre való átmenetet a legkedvezőtlenebb gazdasági viszonyok között tette meg.

A helyzetnek ilyen felfogásából természetes, hogy a szóban levő néprétegek állami támogatása nemcsak szükségesnek, hanem minden szempontból megokoltnak tűnik föl. A cikk föl-hívja a magyar nyilvánosság figyelmét arra a körülményre, hogy Magyarország szegény földművelő parasztsága a legutóbbi népszámlálás szerint közel egymillió főre tehető, mert ennyit ad ki az 50 holdon aluli kisbirtokok, nap-számosok, részes földművesek, majorosok, kertészek, gazdasági cselédek és mezőgazdasági munkások összes száma. Maga e nagy arányszám, a mellyel a mezőgazdasági munkásnép lakosságunk között szerepel, nagyon sürgőssé tette a vele foglalkozó politika erélyes megindítását. A cikk plasztikus képet nyújt arról, hogy 1895 óta milyen arányokban fejlődött a földművelő nép szakszerű oktatása, jogviszonyainak szabályozása, védelme a jogi és gazdasági téren a visszaélések és a kizsákmányolás ellen, támogatása betegség, vagy baleset alkalmával, segítése a házipítés terén, buzdítása jutalmakkal és kitüntetésekkel. Végül közli a legújabb költségvetés adatait, amely különböző címeken másfél milliót irányoz elő a szegény falusi földművelő nép közvetlen támogatására.

A cikk befejező mondatai a következők: Mondjanak bármit is azok, akiknek ugyszólván hivatása, foglalkozásuk az, hogy a munkásság anyagi helyzetének legsötétebb színezésével elveszik a munkások munkakérdését és a tömegeket állandó forrongásban és elégedetlenségben tartják: elvitázhatalan tény az, hogy a magyar földművelő osztály anyagi megerősödése és fejlődése szerte a hazában észlelhető.

Merész feltevés lenne azt állítani, hogy a magyar állam megoldotta mindazon feladatait, a melyeket rá a szociális kérdés megoldásának nehéz munkája ró; egy azonban tény, és ez az, hogy bizton remélhetjük a magyar mezőgazdaság felvirágozását és annak keretében a mezőgazdasági munkásosztály lépcsőről-lépcsőre való anyagi megerősödését. Ez az a cél, amely felé minden aktív kormány férfinak multhatatlanul haladnia kell, és amelynek elérésétől a magyar haza erőssége és jövője függ.

Amint látszik, Darányi egész más hangon szót és mást akar tenni a munkás nép érdekében, mint a tömegsztrájkjal fenyegetődő szocialista vezérek. Érdemes, hogy egy aktív magyar államférfi fönt idézett szavait tudomásul vegye az egész magyar gazzaközönség, de főleg az érdekelt munkásnép. Azt hisszük, nem lesz nehéz válaszolnia, vajon a szocialista agitátorokhoz csatlakozzék-e vagy pedig ahhoz a politikához, amely érdekeit, anyagi és társadalmi boldo-

gulását eredményes munkával és jelentékeny áldozatokkal viszi gyors lépésekben előre.

Aktualitások.

(A köszönetéről.) Lapunk egy olvasója azt a fáradságot vette magának, hogy egy hosszú cikket írt a köszönetéről. Egyszer talán sorát ejthetjük a terjedelmes értekezésnek, mert sok érdekes, bár nem új dolog van benne felsorolva a köszönet különböző formáiról. A végső következtetéssel s olvasónk indítványával már most foglalkozunk, mert még el talál mulni a téli és a javaslat elveszíti aktualitását.

A mi reformerünk el akarja törölni a kalappal való köszönetet, amelyet ártalmas és hülye szokásnak tart; továbbá ki akarja küszöbölni a szapora „kezet csókolom” és „alázatos szolgálja” kiabálását, amelyek művelt emberekhez nem méltó üdvözlési formák.

Mindez közel jár az igazsághoz. Annyira közel, hogy már évtizedes multja van a reformtörekvésnek, amelynek azonban sehol sem lett eredménye. Érezték bizony azt mások is, hogy a kalaplengetés tiz fokos hidegben nem valami egészséges dolog, — különösen kopasz embereknek pedig kétszeresen terhes ez a szokás, mert lépten nyomon ismerősökre bukkanunk s akárhogyan beleszorogtatuk is a koponyánkat a prémes sapkába, azt bizony le kell emelgetnünk minden tiz lépésnél, mert így parancsolja az illendőség, amit a magyar közmeződés úgy fejez ki, hogy köszönni illik, elfogadni kötelesség.

Néhány évvel ezelőtt több városban kísérleteztek a kalaplengetés mellőzésével. A reformligát azonban csakhamar feloszlatta az aprehenzió, amelyet a „tisztos köszönet” ellenségei magukra vontak.

Pedig hát a „tisztos köszönet” formája csak társadalmi konvenció. Az eszkimók összedörzsölik az orrukat; az asszonyok összeökolóznak; a khinai térdre esik. És ez mind tisztos köszönet, mert a szokás annak fogadta el. A kalaplengetést azonban az egész kultúr világ elfogadta s épen ezért bajos is lesz kiküszöbölni, különösen akkor, ha Zalaegerszegen kezdenék a reformot. Épen ezért meg fog bocsátani tisztelt olvasónk, ha nem indítunk mozgalmat a kalappal való köszönet ellen, dacára annak, hogy a náthának mi is ellenségei vagyunk.

Azt az indokot azonban elfogadjuk, hogy a kalappal való köszönet alkalmat ad arra, hogy még az üdvözlés formájával is boszantó különbségeket tegyünk egymás rovására. A katona egyformán szalutál az őrmesterének s az ezredesének. A polgári életben azonban már a köszönő ember mérlegeli, hogy ki nek milyen üdvözlés dukál s eszerint nyul a kalap széléhez. És ahogy az emberek a köszönetben osztályokat állítanak föl, épúgy a köszönet elfogadásában is azt tapasztaljuk, hogy ott is fokozatok vannak. Egyiknek elég a bólintás, s másiknak a kalap szélének érintése, a harmadiknak kalaplengetés, a negyediknek már mosoly is jár.

Hogy mi az illendőség, azt persze bajos meghatározni. Mert természetes, hogy másképpen köszönünk annak, akivel mindennap egy társaságban vagyunk, mint akinek tisztán konvencióból köszönünk. De a köszönet formáját nem volna szabad az üdvözlő ember társadalmi állásához szabni, mert ez teljesen megsemmisíti az üdvözlésben rejlő tiszteletadást.

A köszönet elfogadásának különbözősége pedig egyszerűen nevetséges. Mert ha valaki megtisztelt bennünket azzal, hogy leveszi előttünk a kalapját, azt azzal büntetni, hogy rögtön megállapítjuk róla: milyen fokú visszaköszönetet érdemel, legalább is igazságtalanság.

A kisvárosi társadalom szűkkörü életében nagyon ismeretes ez a szokás. Apró helyi nagyságok, önmagukat felfújt törpe óriások szokása, hogy a körülöttük ugráló emberektől rabszolgai megalázkodást követelnek, maguk pedig a társadalmi illendőség megvetésével is ki akarják mutatni, hogy milyen nagyok . . .

Pedig a magyar ember most is azt tartja: köszönni illik, elfogadni kötelesség.

* * *

(A hivatalnok városa.) Január első napján az utcán járókelők kényeszerű mosolygással kívánnak egymásnak boldog új esztendőt. Mert nehéz nap az új esztendő napja. Az a sok jövő menő ember mind valahová megy, ahová pénzt visz, vagy olyan helyről jön, ahol pánzt hagyott. Aki nek

pedig a gázsít januárban is csak úgy mérlik, mint a többi szürke hónapokban, annak bizony lelóg az orra, amikor a rendkívüli kiadások törnek a nyakára.

Hja! de ez így volt mindig, amióta hivatalnokokra van szükség és amióta feltalálták a hitelt és a kontót. És így is marad, ha csak a szociáldemokráciának nem sikerül tönkreformálni a mai gazdasági rendet. De erre még egypár ezer esztendeig kilátás nincs. Ugyanakkora terminust adhatunk körülbelül annak is, hogy Zalaegerszeg kivetkőzik mai jellegéből és megszűnik hivatalnok város lenni; milliommások futkoznak az uton, paloták ékesítik a Kossuth Lajos sugárat s a tisztviselőnép szerényen meghúzódva él a nagy, gazdaságtól csillogó forgatagban.

De jaj! nekünk ebből csak az álom jut. Egyelőre ki kell fizetni a patika kontót, a susztert, szabót és kényszeredett mosolygással muszáj üdvözölni a boldog új esztendőt.

(A 48-as szocialisták.) A mi politikai életünkben nem ritka jelenség az új pártalakulás, az új jelszó, az új program. Hiszen évek óta programokon török a fejüket a vezérek is. Olyan program kellene, amely kivihető is, a nemzeti törekvéseknek is megfelel, a békességet is biztosítja, az országot is kielégíti, a koronának is tetszik.

Biz ez nem könnyű dolog. Érzik a fuzio nagymesterei is, hogy mindent egy kalap alá hozni nem lehet. Hatvanhét, negyvennyolc, konzervatív szellem és szociális tevékenység nem férnek meg egymás mellett.

A szocialistáknak azonban az ilyen elvi nehézség csak bliktri. Ők — ha muszáj — ki tudnak egyenliteni mindent, de csak szóval. A lényeg marad a régi.

Az újjászervező szocialisták gondoltak merészet és nagyot. Azt látták, hogy nemzetközi jelszavakkal nem tudnak boldogulni. Az alföldi mezei munkás a béremelésért, földosztásért még csak lelkesedett; tetszett neki az urak elleni gyűlölködés; a sztrájkot is csak megértette. De az már sehogysem fért a fejébe, hogy miért kell minden szocialistának hazát, templomot gyűlölni, a nemzeti lobogót megvetni. Az érdemes vezérek nem tudtak velük boldogulni. Ugy jártak, mint a muszkák a köztársasági mozgalommal. A katonákat meg lehetett ugyan nyerni a forradalomnak, de mielőtt hareba indultak volna, arra voltak kíváncsiak: ki lesz a köztársaságban a cár.

A magyar paraszt, mint szocialista, a Kossuth nótával szeretne tüntetni, mert ha még egyszer izenni talál Kossuth apánk, akkor mindnyájunknak el kell menni. Ez már dogma, amelytől Mezősi is eltérhet, meg Bokányi és követeheti Marxot, de a magyar paraszt nem teheti, miután a Kossuth nótát még az anyja dalolta bele a lelkébe s szocialistának is azért áll be, mert egy kis földcsékét szeretne magának szerezni. És ki tudja — az ördög nem alszik — még lehet is a dologból valami, gondolja magában, tehát felesap.

A vezérek azonban okos emberek. Nekik a jelszó mindegy. Lehetnek ők 48-asok is — névleg. És lettek is. Az újjászervező szocialista párt immár: 48-as szociáldemokrata párt nevezet alatt dolgozik — a sztrájk mellett.

Abban az elhatározásban, hogy a párt felvette ezt a hangzatos címet, kétségtelenül van örvendetes momentum is. Megnyilatkozik benne a nemzeti irány diadalmos előrenyomulása, amely háttérbe szorítja az ostoba nemzetköziséget, amely a nacionalismus mai korában nemcsak bűnös, hanem együgyű kísérletezés. A szocialisták kénytelenek kezükbe venni a nemzeti zászlót, mert érzik, hogy a szociális kérdéseket csak az alatt lehet megoldani.

De ez a zászlóbontás lehet jó taktika, de nem lehet őszinte. Egy kis ravaszkodás lesz az egész. Mert képtelenség őszinte 48-asoknak szociáldemokratáknak lenniök. A történelmi igazságok tiltakoznak a kettő összefoglalása ellen. Kossuth Lajos neve mellett nem fér meg a szociáldemokrata politika.

Persze az érdemes vezérek könnyen ráfoghathatják Kossuth Lajosra, hogy nagy szocialista volt; hiszen már Jézus Krisztust és az egész ujszövetséget is lefoglalták maguknak. De aki a szocialismus fejlődését, célját és törekvéseit ismeri, az nem teheti egymás mellé a 48-at és a szociáldemokráciát. Kérdezzék meg Bebelt s fordulja-

nak Marx és Lassale könyveihez; azután pedig olvassák el Kossuth Lajos iratait. Megkapják rá a választ: lehet-e szociáldemokrata pártkeretben 48-as eszményeket ápolni és szolgálni?

Másról jó az új oéger. Lépesvesszőnek való, amellyel a hiszékeny magyar parasztot, kisbirtokost s a polgári elemet meg lehet fogni.

A szociáldemokrácia akkor, amikor Magyarországon erősebb akcióit kezdett kifejteni, nem annyira a saját erejében, mint inkább a nemzetellenes irány diadalában bizott. A bukott darabontoktól várta az üdvöt. A terv azonban nem sikerült, a kaland kudarcraal végződött.

Most már más hurokat kezd pengetni. Már elismeri, hogy a közvélemény hazafiságával, a törvényhozás erkölcsi erejével, a jogrenddel szemben az erőszakos fenyegetések semmivé válnak. Szeretnék tehát a polgári társadalmat megmozdítani. Erre jó a 48-as cím.

A mai gazdasági rend sok szegényt, szűkölködőt termel. Sok az elégedetlen ember, akiknek helyzetét súlyosítja hazánk válságos helyzete. Ezeknek az elégedetlen jó hazafiaknak jó esalogató a nemzeti lobogó, amellyel azt akarják bizonyítani, hogy a jó hazafi is lehet szociáldemokrata.

A bizalmatlanság azonban erősebb, semhogy a szocialistáknak 48-as alapon való szervezkedését őszintének tekintse a nemzet.

Lássuk előbb a medvét. Az a kérdés, hogy a legelső alkalommal, amikor a szociáldemokrácia törekvései összeütközésbe kerülnek a nemzeti célokkal, melyik fog győzni. Ha a nemzeti eszmék diadalmaskodnak, akkor majd kimarad a címből a szociáldemokrácia s megmarad a 48. Akkor majd ugyis együtt leszünk, addig csak nézzünk farkasszemet.

(A firmaváltozás.) Ahoz a rossz hirnévhez, amelyben a magyar kereskedelem külföldön örvend, a firmaváltozások nem kis részben járultak hozzá. Sok hitelező esett el már a jogos követelésétől azzal, hogy Rákóczi Ignácól másnap reggelre Schvarcz Izidor lett, vagy legalább egy kis »né« szótag csuszott rá a firmatáblára. Ezeket a visszaéléseket a törvény nemcsakára megszünteti. Az 1875. évi XXXVII. t.-cikkbe foglalt kereskedelmi törvény nem védelmezte eléggé a hitelezőket a kereskedelmi üzletek csalárd átruházása ellen. A Mór megtette rendelkezéseit, de nem tette kötelességét, azaz nem fizetett és mégis mehetett, mert az üzletet átruházta a sógorára és neki nem maradt semmije. A hitelező perelt, megnyerte a pert, de amikor a végrehajtó megjelent, az »üzlet«-ben azt a felvilágosítást nyerte, hogy ott minden másé. És nem lehetett az új boltoson behajtani a kötelességei teljesítése nélkül távozott Mórnak tartozásait, mert ilyen behajtásnak csak akkor volt meg az alapja a régi törvény szerint, ha az üzletet átvett »sógor« a tartozások kiegyenlítését is magára vállalta. Gondolható, mennyire nem volt gyakori ez az átvállalás és a csalárdul kijátszott hitelezők akár hamleti tündöccsel, akár Lear-szerű örvénygésszel nem érhetek el egyebet, mint azt, hogy követeléseiket a »behajthatatlanok« rovatába könyvelték el; a kereskedelmi erkölcs magaslátán nem álló üzletátruházó pedig, az átvétellel összejátszván, vagy a kapott értéket jól elhelyezvén, elrejtvén, a markába nevetett. Még jó szerencse volt, ha a Btk. 386. §-a alapján csalás miatt néhány heti fogházat eszközölhetett ki a sajátjától megfosztott hitelező a ravasz adós részére. Az új törvény ezen az anomálián kíván segíteni, olyan szabályokat állítván föl, amelyek mellett a kereskedelmi üzlet átruházása nem lesz takarója a hitelező csalárd megkárosításának. Kimondja a törvény, hogy aki kereskedelmi üzletet szerződés útján átvész, az felelős az átruházónak az üzletből eredő azokért a kötelezettségeiért, amelyeket az átvétel idején ismert, vagy a rendes kereskedő gondosságával megtudhatott; az átruházó felelőssége érintetlen maradván. Az átvételő tehát nem egykönnyen megy bele a vételbe. Az aktívák és passzívák pontos mérlegelése után vesz majd üzletet, mert különben hamar kirántják a gyékényt az üzlet alól. Így bizony vajmi nehéz lesz eladni a boltot, mert ki az ördög vállalkozik arra, hogy másnak az adósságát fizesse? Ennél azonban korlátlanabb felelősséggel tartozik az átvételő, ha az üzletet házastársától vagy rokonától vette át, mert ez esetben akár tudta, hogy vannak tartozások, akár nem, azokért felelős. Ugyanez

áll akkor is, ha a sógor vagy bárki más társként áll a oégre s így az egyéni oég akár közkereseti, akár betéti társaság alakul át. Eddig ugyanis a társaság nem volt felelős a tagok korábbi üzleti tartozásaiért, most azonban a »társ« is fizet, mint a köies. Végül ugyanosak a hitelező érdekeinek szolgái — szemben a kötelességteljesítés nélkül meenni kívánókkal — a törvény azon rendelkezése, amely szerint a hitelező javára az átruházó ellen hozott marasztaló ítélet jogerejét az átvételőre is kiterjeszti. Ez a törvény a kereskedelmi jogrendszernek szembeszökő hiányait pótolja majd. Üdvös törvény, jó törvény, mert a szabadforgalom kívánalmainak és a hitelezők érdekei megvédésének összeegyeztetésével utját állja annak, hogy a szatóság egy szép napon fogja magát, az üzletet átruházza sógorára s mikor a hitelező a pénzt keresi, azt kelljen látnia, hogy más firma lóg a boltajtó felett s ő ütheti bottal pénzének a nyomát. Sok ilyen törvényt, mert nem a régi Rómában élünk, ahol elég volt törvény gyanánt ez a néhány szó: »honeste vivere, neminem laedere, suum cuique tribuere!« Ma is egyetlen törvénye lehet mindenkinek, aki tisztességesen él, senkit nem bánt és megadja mindenkinek azt, ami megilleti. De nem abból a kevésből áll az állam, aki ezt megtartja és vajjon van-e akár a holdban is olyan állam, ahol ezt betartánák?

(Szegények vagyunk, de jól élünk.) Az ünnepek alatt elrontott gyomrok emlékeztetnek mindenkire erre az igazi magyar közmondásra. Mert a magyar ember akármilyen szegény, hétköznap akármennyire koplal: a szent ünnepek alatt szeret jól élni. A gyomorrontás hozzátartozik az ünnep utáni hangulathoz.

A magyar konyha egyébként is veszedelmes műhely, amely nem nagyon törekszik arra, hogy az emberek életét meghosszabbítsa. Tulságos sok benne a zsír és a fűszer; a nehezen emészthető ingredienciáktól hemzseg a szakácsművészet recipéje. Az ünnepi ebédek pedig valóságos merényletek az egészség ellen. Hozzájárul ehez a vendégszeretet, amely ősi jellemvonásunk, amelyre büszkén hivatkozunk s amelyre való hivatkozással agyonkináljuk a gyengébb szerveztü vendéget. Akit Magyarországon agyon nem etetnek, az veszedelem nélkül járhatja végig az egész világot.

Hát hiszen szó ami szó, jól esik az ünnep, jól esik a becsületes magyar ebéd is, de az asztaloknak az a tulsufolása, az az ételben italban való tobzódás, amely nálunk szokássá vált, nem illik bele abba a kulturkeretbe, amely egy kis európai mázzal pingálunk magunk köré és nem fér meg azzal a jajveszékkel, amely szegénységünk miatt szélteben hosszában folyik. A mi asztali szokásainknak van még egy kis keleti ize, amiért azután a legtöbb embert a nyugati szokásokhoz és formákhoz szabott asztal nem tud kielégíteni. Nekünk sok kell és zsiros. Csepegjen a jólét még a bajuszokról is; görnyedjen az asztal és lakoma után még a macskák háta is görbüljön meg a csömörtől.

Ne tessék azt hinni, hogy én, aki ezeket a sorokat rovom, nem szeretem a töltött káposztát és a minden ételek között legősintébb turós csuszát. Sőt! De azt tartom, sokkal okosabb dolog volna takarékosabban bánni a zsirral és az ünnepi ebédekkel, mint ünnepek után a patikába szaladgálni.

Bizony sokan tönkretették már magukat ebben a tejjel mézzel folyó országban s jó volna immár racionálisabb étrendet meghonosítani.

Az üstökösök.

(A Z. I. M. Körnek 1908 évi dec. 18-án tartott szabad lyceumi előadásán felolvasta: dr Keresztury József.)

II.

Az üstökösök mibenléte már igen régen foglalkoztatja az emberiséget. Chinai évkönyvekben már Kr. e. 2296-ból fel van említve egy üstökös megjelenése. — Ugyanosa a chinaiak több száz üstökösnek nemcsak megjelenését jegyezték fel, hanem azokat kiváló gyakorlati érzékre mutató megjegyzésekkel is kísérték.

A chaldeusok a bolygók egy nemének tartották az üstökösöket és csodálatos előre látással — hittek visszajövetelükben.

A görögök — élükön Aristotelessel — azt

hitték, hogy az üstökösök a hold távolságáig sem emelkedő felhőnemű földi képződmények és nem égi testek.

A rómaiak tartózkodás nélkül követték Aristoteles hamis nézetét és Plinius hisztériájával úgy vélekedtek, hogy az üstökösök halálját, rettenet valóságos tüntetések, amelyek a földi hatalmasok megdöntésére vannak rendelve. Ritkaság számba ment közöttük az olyan felvilágosult és tiszta látású elme, mint Lütius Annaeus Seneca, aki egy Aristoteles szemében is ki merete mondani, hogy az üstökösök nem mulékony földi jelesek, hanem maradandó égi testek, amelyek ha eltűnnek szemünk elől, nem alszanak ki, hanem csak eltávoznak pályájuk oly részére, ahol már többé nem láthatók.

Mindenek dacára azonban Aristoteles tekintélye akkora volt, hogy Európa csillagászai között még a XVII-ik században is akadnak követői; és bizony igen sok fényes elme vállalt munkáját ahoz, míg az üstökösökre vonatkozó elméleti nézetek Aristoteles tüzes gözelméletétől a mai felfogásig eljuthattak.

Midőn az üstökös a távolságban először lesz láthatóvá, mindenik egyformán ködnemű golyónak látszik, amelyen rendszerint két egymástól elütő részt lehet megkülönböztetni és pedig egy középső fényes részt, mely osillaghoz, illetve, — minthogy önmaga rendszerint nem világít, — bolygóhoz hasonlít, és egy ködnemű burkolatot, mely az előbbi körülvéve s amelyen az átvalágít. Az előbbi az üstökös magjának, az utóbbit üstökjének s a kettőt együtt véve az üstökös fejének nevezzük. Van azonban olyan üstökös is, amelynek fejében mag nincs, vagy legalább is nem látható s így az egész fej csak üstökjéből állónak látszik.

A naphoz mindinkább közeledvén, a fej kisebb, de fényesebb lesz, az üstök meggyulni látszik s lassankint kifejlődik belőle az a sajátos uszály, amely az üstökösnek legjellemzőbb sajátosága. Ezt az uszályt, amely a naptól elfordított oldal felé terjedve annál fényesebb, minél közelebb van a fejhez és annál halványabb, minél távolabb nyulik el attól, az üstökös csóvájának hívjuk. A csóva eleinte kicsiny, de folyvást nő, néha lassan, néha nagyon is gyorsan.

Ez a három főalkatrész minden tipikus üstökösön feltehető. De miként vannak üstökösök mag nélkül, úgy vannak csóva nélküliek is, sőt úgy látszik, hogy idővel minden visszatérő üstökös elveszti csóváját.

Az a nagy különbség, amely egy mag- és csóvanélküli teleszkopikus üstökös és egy jól kifejlett, maggal, üstökkel és csóvával bíró másik üstökös közt szemmel láthatólag is fenn áll, felel megnevezésű egy minden üstökösre egyaránt érvényes elmélet felállítását. És még növeli e nehézséget az a körülmény, hogy igen nagy a különbség az üstökösök egyes alkatrészei között is.

Igy például az 1744-ik évben megjelent rendkívül fényes üstökösnek, mely Heinsius Gottfried szentpétervári akadémiustól kapta nevét és amelyet kivüle Delisle és Loys de Cheseaux teettek észlelet tárgyává, egy helyett kettő, majd négy, sőt végül hat csóvája is volt s amellett egy a magja, mint a csóvája folytonos változásokat mutatott. Csóvája gyengén, szép legyező alakban hajlottak szét egymástól.

Az 1807-ik évi nagy üstökösnek eleinte csak egy óriási egyenes csóvája volt, de később ez is megduplázódott. Ezt az üstökösöt Olbers Henrik, aki nappal gyakorló orvos, éjjel szenvedélyes csillagász volt s aki dacára kettős elnevezésének, az üstökösök tanában elsőrendű szakteknit; és méltó társa Bessel Frigyes, aki egyszerű kereskedőből lett lángszű csillagász, — tették beható kutatás és éles megfigyelés tárgyává.

De a csóva méretei tekintetében mindeniket messze felül multa az 1811-ik évi üstökös, mely csóvájával 90 foknyira ölelte át az eget. E csóvát 110 millió km. hosszúságúnak találták s alakja Olbers szerint üres parabola-szerű vékonyfalu konoid volt, melynek gyújtópontjában az üstökös feje a csóvával csak egy fényes gerezddel volt összekötve, melynek átmérője 2 millió, magáé a magé 4000 kilométer volt. Ez az üstökös majdnem másfél évig volt látható s ez alatt Olbers többször megfigyelte, hogy üstökjén a csillagok fénye majdnem gyöngyöztelenül hatolt át anélkül, hogy bármiféle törést szenvedett volna.

És az 1811-iki üstökösnek 110 millió km. hosszúságú csóváját még felül multa az 1843 ik

évi üstökös, mert ezt az óriási nyilegyenes csóvát nem kevesebb mint 250 millió km. hosszúságúnak találták, úgy hogy vele az üstökös áthidalhatta volna a Nap és Mars közti távolságot. 100 millió kilométerrel volt hosszabb, mint a Földnek a Naptól való távolsága. Ez a leghosszabb üstökös csóva, amelyre eddig emlékeznek. Magja oly fényes volt, hogy világos nappal is lehetett látni. De nemcsak szemre, hanem egyébként is érdekes volt az e ritkaság üstökös. Pályája annyira elnyúlt ellipsis, hogy csak 532 és $\frac{2}{3}$ év múlva tér ismét hozzánk vissza. Perihéliumában oly közel járt a naphoz, hogy annak izzó felületétől csak 52,000 km-nyi távolság választotta el, tehát sokkal kisebb, mint a meddig a naptól felosapódó lángnyelvek — protuberanciák — felérnek. És az üstökös ebben a veszedelmes közelségben, ahol a hőmérséklet 5—6000 C. fokra is felemelkedik, mégsem hamvadt el, hanem szerencsésen átjutván a perihéliumon, vigan folytatta útját, mintha semmi sem történt volna. 1843 február 27-én délelőtt 9 és $\frac{1}{2}$ óráig tartott ez az átmenet, amelyet az üstökös több mint 550,000 méter másodpercenkénti sebességgel tett meg. Hát akkor a 250 millió km. hosszú csóva, amely e közben — mindig a naptól elfordulva — szintén megtette ezt az utat, milyen gyorsasággal mozgott? Minden képeletet meghaladó, másodpercenként 64 millió km. gyorsaság ez, amelyhez képest a fénynek 300.000 km. terjedési sebessége is csak osigamászás. Miből lehetett az üstökös feje, hogy hamuvá nem égett a napnak 5600 C. fok melegétől s miből a csóvája, hogy darabokra nem törött, sőt még csak meg sem hajlott, ebben a rémséges fordulatban?

Érdekes képet nyújtott az 1858 június 2-ikán Giovanni Donati florenci csillagász által felfedezett és ennek nevére elnevezett »Donati« üstökös is. Eleinte roppant messzeségben volt; tőlünk 380, a naptól 350 millió km.-nyire. De gyorsan közeledett felénk; szeptember 30-án volt a perihéliumban, október 10-én a földközébe s midőn a következő év márciusában végkép eltűnt, alig 12-ed rendű csillag fényében látszott. Keringési ideje 2 évezred, tehát legközelebb csak 3850 körül láthatják késő utódaink. Amíg az üstökös magja csak 100 km. átmérővel bírt, tehát aránylag kicsiny volt, addig a csóva hossza 80 millió kilométert tett ki. Október hóban a főcsóván kívül még két mellék csóva is képződött s nevezetes, hogy míg a főcsóva, mely a fej felé sokkal csúszosabb volt, mint ahogy azt a régi üstökösöknél észlelték s a haladás irányával ellenkező irányban meg volt hajolva, mintha haladását valamely közeg ellentállása akadályozta volna, addig a két mellékcsova egészen egyenesnek látszott s hosszúságban a főcsóvát is meghaladta. Rendkívül érdekes látványt nyújtott a Donati üstökös magja szeptember közepén, midőn a finom éles szélű magból sajátos kiáramlás indult meg, mely a mag köré fényes ivet vont s attól a sötét köz által volt elválasztva. Majd szeptember 20-ika után egy második, sőt később még egy harmadik ily fényes burok is keletkezett. Október havában ez a burok-képződés többször ismétlődött. Két kis sugárban indult ki a magból a fénylő anyag s a burkolatok csak lassankint váltak el a naptól. Közben azonban a csóva is feltűnő változásokat mutatott. Október 9-én a főcsóva első részén, egy erősebben világító fényoszlop közepében egy sötétebb csikkal — óriási tüznelyhez hasonlítva kivált a csóva széles, halványabb részéből, mintha az egész csóva megkettőződött volna.

Egyike a legnevezetesebb üstökösöknek Halley üstökös, amelyről Halley angol csillagász 1682-ben először állapította meg, hogy 1758 körül vissza fog térni. Jólata fényesen be is vált, mert az üstökös 1758 december 12-én csakugyan megjelent. Palitzsch János, egy drezda-melleki földműves és műkedvelő csillagásznak jutott az a kiváló szerencse, hogy a nagy britt astrologus jóvendülésének beteljesülését elsőnek hirdethette, mert ő volt az, aki a visszatért üstökös legelőször megpillantotta. Ez az üstökös 1835-ben másodszor is visszatért. Ekkor Bessel vette beható vizsgálat alá. Október 1-én még csak olyannak látszott, mint egy ködfolt, magját sem lehetett ki venni; mindössze csak némi sűrűsödést a ködfolt közepén. Október 2-án azonban már feltűnő változások mentek végbe rajta. Hatod rendű csillag fényével feltűnt az üstökös világító magja, amelyből nagy terjedelmű fényes burkolat látszott kiáramlani. Az áramlás nyitott legyez

alakra emlékeztetett, amelynek középvonala a nap felé irányult. Csóva ekkor még nem látszott. Október 8-án a kiáramlás hosszabb, de keskenyebb volt és már nem irányult oly határozottan a nap felé, hanem balra kissé elhajlott. Négy nappal később, október 12-én még hosszabb és keskenyebb lett a kiáramlás és a nap iránytól való elhajlás már 50 foknyi volt. Október 13-án a kiáramlás megszűnt, a kiáramlott anyag a fényes magtól jobbra volt elhelyezve, és a naptól még inkább elfordulva. Október 14-én azonban új áramlás kezdődött, amely ismét a nap felé irányult és a következő napokban a bal felé mozgás tovább folyt; szóval a kiáramlás ide-oda ingott. Az üstökös csóvája, mely csak lassan fejlődött ki, nagyon keveset görbült henger alak volt. Fejének átmérője 600.000 kilométer. Pályája elnyújtott ellipsis, mely valamivel túlterjed a Neptunus pályáján. Keringési ideje 27.714 nap, vagyis legközelebb két év múlva, 1910-ben fogjuk viszontlátni. Addig tehát, — ha csak véletlenül nem, — nem is lesz szerencsénk nagyobb fajta üstököshöz.

(Folyt. köv.)

Felhívás előfizetésre.

A »Zalamegye« ezzel a számával huszonnyolcadik évfolyamába lép.

Tiszta öntudattal tekintünk vissza erre a hosszú időre, mert hiven igyekeztünk teljesíteni kötelességünket s nem ígértünk soha többet, mint amit be tudtunk váltani.

Lapunk iránya mindig megmaradt olyan, amilyennek ígértük: komoly, tárgyilagos, tisztos újságnak, amely szerény erejét a közjóknak szentelte.

A közérdek szerény szolgálói voltunk a multban s azok maradunk a jövőben is. Fegyverünk a közérdek szeretete s az a lelkesedés, amelyet munkánkba öntünk.

Tehetségünkhöz képest ki akarjuk venni a részünket abból a munkából, amely hazánk függetlenségének, gazdasági önállóságának, teljes alkotmányos szabadságának kivívásáért folyik.

Legelső sorban azonban vármegyei érdekeinket szolgáló organum s a vármegye közéletének krónikárai óhajtunk maradni. Célunk különösen az, hogy a közönséget informáljuk a vármegyei érdekű dolgokról. Közlünk minden jelentős mozzanatot, amely a vármegyei igazgatás keretében felmerül; a törvényhatósági közgyűlések és bizottságok határozatait s jelentéseit.

Cikkeink a politikai, vármegyei, városi és társadalmi élet kérdéseivel és eseményeivel foglalkoznak. Írásainkból igyekszünk kiküszöbölni az elfogultságot s az egyoldalú szempontokat.

Különös figyelemmel kísérjük vármegyénk gazdasági életét s minden jelentősebb közgazdasági eseményt feljegyzünk.

A »Zalamegye« mint a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület hivatalos közlönye az egyesület tevékenységének minden mozzanatát közli, de e mellett a gazdaközönséget közvetlen érdeklő közgazdasági cikkeket is közöl. *A »Zalamegye«-nek minden hónapban egy száma, amelyben a Gazdasági Egyesület hivatalos közleményei közöltetnek, az egyesület minden tagjának díjtalanul megküldetik.*

A »Zalamegye« közgazdasági részét **Sárközy Viktor** ur, gazdasági egyesületi titkár szerkeszti.

Kérdés nélkül hivatkozunk szerény lapunk sikereire, amelyeket Zalavármegye művelt közönségének köszönhetünk, amely lapunkat kezdettől fogva figyelmére méltatta, rokonszenvével kitüntette és támogatta.

Azon leszünk, hogy ezt a jövőben is kiérdemeljük.

A »Zalamegye« legalább 10 oldal terjedelemben hetenként egyszer jelenik meg.

Előfizetési díj: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 f.

Hivatalos rovat.

Zalaegerszeg város tanácsa »Skublics Jenő alapítványa elaggott és önhibájukon kívül elszegényedett zalaegerszegi önálló iparosok segítségére« című 1000 koronás alapítványnak 1907 évi július 1-től 1908 évi június 30-ig felszaporított s az alapító levél értelmében kiadandó 45 K 05 f azaz negyvenöt korona 05 fillér kamatjára pályázatot hirdet.

1. Pályázhat minden elaggott és önhibáján kívül elszegényedett zalaegerszegi önálló iparos vallás különbség nélkül.

2. A város képviselő testületéhez címzendő bélyegmentes kérvényhez csatolandó a pályázó szegénységi bizonyítványa, esetleges családtagok számának s azok kereseti foglalkozásának feltüntetésével s az elaggottságot igazoló városi tisztviselői bizonyítvány.

3. A kérvény 1909 évi január 9-én délután 4 óráig a polgármesteri iktatóba nyújtandó be.

Zalaegerszegen, 1908 évi december 23-án tartott tanácsülésből.

Dr Korbai, polgármester.

Hírek.

Pályázat Csány László szobrára. A Csány szoborbizottság a vértanu szobrára kiírta a pályázatot. A pályázati hirdetmény a következő: Pályázat szoborműre. A Csányi László szoborbizottság nyílt pályázatot hirdet Csány László volt közlekedési miniszter, 1849-es vértanu emléksobrának a művére. Feltételek: Csak magyar honosok pályázhatnak. 2. Ezek között a pályázat nyilvános. 3. A pályázat beadásának határideje másként, vagyis 1910 július 1. 4. A pályaterv mérete $\frac{1}{5}$ nagyság legyen. 5. Az emlékszobor elkészítésére és felállítására 30—35 ezer korona lesz rendelkezésre. 6. A munka felállítását körül magyar munkások dolgozhatnak s az emlékszoborhoz felhasználandó anyagok is lehetőleg magyar honiak legyenek s ezeknek részletesebb megnevezése és írásban való beadása is szükséges. 7. Díjak: I. díj a szobor kivételével való megbízatás. II. díj 500 K, III. 250 korona. 8. A tervezet a kijelölt határidőig a »Csány szoborbizottságnak« küldendő, vagy adandó át Zalaegerszegen. A szoborbizottságnak 1908 december 13-iki határozatából. Bosnyák Géza elnök. Dr Thassy Gábor alelnök. Borbély György titkár.

Szegény gyermekek karácsonyfája. A Zalaegerszegi Karácsonyfa Egylet karácsony estéjén tartott ünnepélye alkalmával ezidén is sok szegény gyermeket ruházott fel és összegyűjtötte a szegények gyermekeit a karácsonyfa köré, amelyen felgyújtotta az emberszeretet lángjait. Az ünnepélyen részt vettek gróf Batthyány Pál főispán és neje is, a gyermekek Czobor Mátyás vezetése alatt karácsonyi énekeket énekeltek, szavaltak s egy fücska megköszönte gróf Batthyány Pálné urasszony ömeltóságának a sok áldozatot, amelyet a szegények karácsonyfájáért hoz. — A szegény gyermekek javára adakoztak:

Hubinszky Adolfné, Königmayer János, özv. dr Mangin Károlyné, özv. Handler Istvánné, Skublics Zsigmondné, Gyenge Sándorné 10—10 K, Hanty Károly, Udvardy Ignác (újévi üdvözlét megváltás címén) 6—6 K, Thassy Lajosné 5. K, Dervarics Lajosné, Barthelmes Walterné, özv. Botka Jánosné, Krosetz István 4—4 K, Kócza nővérek, Ribarics Horváth Jánosné, Bernard Vilmosné (Bak), Kászonyi Mihály (újévi üdvözlét megváltás címén) 3—3 K, Pesthy Gizella, Nyáry Kálmánné (Pölöske), N. N. (Söjtör), Varga Vilmosné, özv. Rózsás Lajosné, özv. Taby Rozália 2—2 K, Pásztor Károlyné, Makara Mariska 1—1 K.

A szegény gyermekek ruhájának varratási költségeihez hozzájárultak: Rutich Józsefné 20 K, báró Solymossy Ödönné 8 K, Skublics Zsigmondné, özv. Skublics Jenőné, dr Hérics Tóth Jánosné 4 80—4 80 K, Bárczay Andrásné 4 K, Takács Józsefné, dr Thassy Lajosné, özv.

Kántor Pálné 3 20—3 20 K, dr Isoó Viktorné, Csiszár Gyuláné 2—2 K, Trsztyánszky Ödönné, Árvay Lajosné, Csesznák Ödönné, dr Ábrahám Ernőné, Bódy Zoltánné, dr Marik Pálné, dr Udvardy Jenőné, dr Degré Miklósné, Mérő Gézáné, dr Kele Antalné, dr Szücs Zoltánné. Rohonczy Istvánné, özv. Isoó Alajosné, Krosetz Gyuláné, Hajmássy Imréné, Sárközy Viktorné, özv. Csesznák Sándorné, Botka Jánosné, Gyenge Sándorné, özv. Tschürtz Aurélné, Hajik Istvánné, Fangler Béláné, dr Ruzsicska Kálmánné, Marton Lászlóné, Monspart Istvánné, özv. Hrabovszky Flórisné, Apáthy Lászlóné, dr Föglein Miklósné, Szirmay Béláné, Mihálovich Károlyné, Suszter Oszkárné, Schmidt Józsefné, Medgyesi Lajosné, Paukovich Györgyné, özv. dr Hary Istvánné, Nagy Sándorné, Koosuba Emilné, Tuczy Jánosné, dr Rézler Kornélné, Bogyay Elemérné, Somossy Nándorné, Tivolt Jánosné, Puskás, Kálmánné, Szentistványi Sándorné, özv. Erdős Gézáné, dr Sipos Józsefné, Csutor Jánosné, dr Fritsz Józsefné, Thassy Kristófné, Z. Horváth Lajosné, dr Zarka Zsigmondné, Skublics Imréné, özv. Hubinszky Adolfné, Balogh Gyuláné, özv. Hagymássy Gyuláné, dr Szász Gerőné, dr Korbai Károlyné, D. Horváth Győzőné, Kummer Gyuláné, dr Árvay Lászlóné, Schmidt Viktorné, Balassy Miklósné, Toseh Károlyné, Vogel Richárdné, Sperlág Gézáné, Ferenczy Józsefné 1 60—1 60 K.

Ruhaneműt, gyümölcsöt, süteményt stb. küldtek: Gróf Batthyány Pálné, Kócza nővérek, Hajik Istvánné, Barthelmes Walterné, dr Csák Károlyné, dr Degré Miklósné, Udvardy Ignácné, Skublics Zsigmondné, dr Keresztury Józsefné, dr Szigethy Elemérné, Kummer Gyuláné, Tantossy Sándorné, Bódy Józsefné, Lakatos István, Schmidt Győző, Záborszky Imréné, Szalay Lászlóné, Stefanec József, Krosetz István, Hajmássy Imréné, özv. dr Isoó Jánosné, Varga Vilmosné, Rutich Sándorné, özv. Ruzsics Károlyné, Árvay Lajosné, Gyenge Sándorné, Mart Pálné, Thassy Kristófné, dr Thassy Gáborné, ifj. Horváth Jenő, özv. Rózsás Lajosné, dr Czinder Istvánné, Nagy Sándorné, Kiss Lajosné, Batthyány Marietta és Lujza grófnők, Fangler Mihályné, özv. Kovácsné, Lázár Antalné, Csoknyay Laura, özv. Taby Rozália, Skublics Imréné, Marton Lászlóné.

Kinevezés a vármegyénél. Gróf Batthyány Pál főispán ur Óméltsága Polgár Ferenc sopronmegyei tb. aljegyzőt Zalavármegye árvaszékéhez ideiglenes aljegyzővé nevezte ki.

Kinevezések. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter az állami és államilag segélyezett községi, polgári- és felsőbb népiskoláknál kinevezte a VIII. fizetési osztályba: dr Bartha Gyula nagykanizsai, és Biró József keszthelyi, Schmedné Révfi Eleonora és Katonáné Korbai Róza zalaegerszegi rendes tanítónőket; a IX. fizetési osztályba: Jellinek Márk nagykanizsai, Kissné Schvarezeleitner Kornélia esáktornyai, Szakonyiné Kinther Róza nagykanizsai, Budai Lajos és Szücs Mihály tapoleai, Horváth Sándor halatonsfüredi, Benesák Richárd esáktornyai rendes tanítókat, illetve tanítónőket; a X. fizetési osztályba Marton Irma esáktornyai és Lasehober Ödön alsólendvai segédtanítót illetve segédtanítót; végül a XI. fizetési osztályba Kovács Mária a nagykanizsai polgári iskolához berendelt tanítónőt.

Athelyezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Váry Jolán ószentiváni állami elemi iskolai tanítónőt a nagykanizsai állami elemi iskolához helyezte át.

A zalaegerszegi Kaszinó mult vasárnap tartotta meg évi rendes közgyűlését, gróf Batthyány Pál főispán elnöklése alatt. A tárgyszó az első pontja volt az 1908. évi zárszámadás, amelyet 6380 K 41 f bevétellel, 5188 K 81 f kiadással, 1191 K 60 f pénztári maradvánnyal fogadott el a közgyűlés. — Az 1909. évi költségvetés szerint a remélhető bevétel 5986 K. — A Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, mint korelnök vezetése alatt megejtett választás eredménye: Elnök egyhangulag gróf Batthyány Pál, alelnök Odor Géza, háznagy dr Thassy Gábor, jegyzők I. Dr Csák Károly, II. Hann János, pénztárnok Vidóczy Pál, könyvtárnok Takács József. Választmányi tagok: Dr Degré Miklós, Dr Czinder István, Dr Hajik István, Dr Obersohn Mór, Legáth Kálmán, Szirmay Béla, Rutich Sándor, Udvardy Vince. Pótag: Dr Halász Miksa.

Nyugdíjazás. Szentmiklóssy Gyula tapolezai főszolgabíró nyugdíjazási ügye a mult héten

jóváhagyva leérkezett a belügyminiszteriumból. A tapolezai főszolgabírói állásra a pályázatot kiírták.

Szilveszter estély. A zalaegerszegi Irodalmi és Művészeti Kör nagyszabású mulatsággal bucsuztatta el a mult esztendő. Az estély hangversennyel kezdődött, amely tizenegy óráig tartott, dacára annak, hogy a programból — a tánckedvelő fiatalság kedvéért — két pontot kihagytak. Ejjéltben vette kezdetét a tánc, amely virágos jókedvben csak reggel ért véget. — A hangverseny művészi siker tekintetében messze kimagaslik a vidéken szokásos hangversenyek közül. A kör zenekara oly szabatosan játszik, hogy elbirja a legszigorubb kritikát is. Sándor Zsigmond karnagy kiváló zenéi talentumának és fáradhatatlan szorgalmának köszönhető, hogy Zalaegerszegen lehetséges volt a filharmonikusok legjavát a zenekarban egyesíteni és a klasszikus zenét kultiválni, amire talán az ország egyetlen kisebb vidéki városában sincs példa. A zenekar Szilveszter esti játékaival új babérokat szerzett magának és buzgó karnagyának. — Kedves, lebilincselő pontja volt a műsornak Skublics Antika énekszám.

A hangversenyt a zenekar Kéler Béla »Vigjáték nyitányával vezette be és Kéler Béla »Magyar vigjáték nyitányával« fejezte be. A jeles magyar zeneszerző méltán megérdemelte, hogy a zenekar egy hangverseny estén két szerzeményét bemutassa; zenéje rendkívül változatos, ötletes, hangzatos, kellemes, lágy és ahol kell, erőteljes. — Örömmel megállapíthatjuk, hogy a zenekar napról-napra feltűnően fejlődik és halad. — Kiváló szép színezés és felfogással játszotta el eme elég technikai nehézséget is okozó nyitányokat, oly precizitással, mely szakzenészekből álló zenekarok is diszére válik, nem engedve el a tempók elírt szédületes gyorsaságából semmit.

Ezután következett Schedl Arnulf osácsi plébános szellemes felolvasása. A képzelőtehetség erejéről és működéséről olvasott fel, mulatságos apró történetekkel tarkítva a fordulatos értekezést. A közönség zajos tapsal köszönte meg a szellemi csemegét.

Az est vendége Gallé Jenő a Zalaegerszegről 5 évvel ezelőtt még gyermekkorában elkerült, akkor még kezdő gordonkajátékos volt, aki azóta a budapesti m. kir. zeneakadémián művészé fejlődött. — Kiváló tehetséges zenész, felruházva mindazon tulajdonságokkal, melyek valamikor világhírű művészé váló kifejlődésre alkalmassá teszik. Rendkívül finom hallás, feltétlen nyugalom, tiszta, biztos, nehézséget nem ismerő technikai képzettség és szép meleg tonus jellemzik játékát. — Popper 2-ik versenyművében csillogtatta technikáját, Goltermann szerenájában — eme gyönyörű poétikus műben bemutatta, hogy világosan, tisztán tud értelmezni és széles meleg tonusa van. — Előadása nem tulságosan meleg, érzélgős, de mindig alkalmazkodik a darab természetéhez és nem magát, hanem a darab szerzőjét iparkodik előtérbe tolni. — Bájosan adta elő Popper D. világhírre szert tett mazurkáját. A közönség minden szám után zajosan megtapsolt.

Zongorán Mikovich Zóra urhölgy kísérte, a tőle megszokott finomság és alkalmazkodással, aki ismét fényes tanujelét adta kiváló zenei készségének azzal, hogy a kíséretet minden előzetes gyakorlás nélkül a hangversenyteremben ugyszólván lapról játszotta el, mivel szabadságáról csak a hangverseny napján érkezett vissza.

Sándor Zsigmond »Alkonyatkor« című darabját a zenekar remekül játszotta. A dallamos, fülbemésző, kedves zenedarab nagy hatást keltett s a közönség zajosan éltette a jeles szerzőt.

Skublics Antika L. Denza egy remek szép dalát és Csiky János egyik kedves darabját énekelte. A hajlékony, kedves hang kiválóan érvényesült s az érzelmes dalok, Skublics Antika művészi előadásában minden hallgatót elragadtak. A közönség addig tapsolt, amíg Skublics Antika maga nem ült a zongorához s műsoron kívül két kedves kis dalt énekelte.

A zenekar utolsó száma után a közönség a melléktermekbe vonult s nemsokára elkezdődött a tánc. A későn kelő nap még együtt találta a társaság nagy részét.

A jelenvolt hölgyek közül a következők neveit tudtuk feljegyezni: gróf Batthyány Pálné, özv. Inkey Kálmánné, báró Solymossy Ödönné, Rohonczy Istvánné, Sárközy Viktorné, Mérő Gézáné, Bogyay Elemérné, Dr Rézler Kornélné, Hertelendy Gyuláné, Hertelendy Lala (Magyar-

genos), Szirmay Béláné, Szirmay Alice, Monspart Istvánné, Oravecz Gyözőné, Sándor Zsigmondné, Moiser Ferenecné, Dr Főglein Miklósné, Czobor Mátyásné, Szücs Dezsőné, Szücs Bébi (Nagyfalud), Skublics Imréné, Skublics Antika, Skublics Zeuzsika, Eitner Sándorné (Saiomvár), Szabó Aranka, Tantsy Sándorné, Dr Gráner Adolfné, Gráner Juliska és Mici, özv. Hagymássy Gyuláné, Hagymássy Ilonka és Margit, Dr Árvay Lászlóné, Krampatics Ilonka, Dr Szigethy Margit, Dr Fürst Rózné, Dr Halász Miksáné, Dr Obersohn Mórné, Dr Jámber Mártonné, Lusker Jánosné két leányával, Gráner Gézáné, Laub Henrikné, Deutsch Hermáné és nővére, Molnár Edéné és leánya, Ángyán Jánosné, Pollák Edéné, Eisner Józsefné, Szántó Henrikné stb.

A „Zalai Köziöny“ Dunántulnak egyik legregibb lapja s immár negyvenyolcadik évfolyamába lépett. A lap eddig hetenként egyszer jelent meg, ez évtől kezdve azonban hetenként kétszer, hétfőn és csütörtökön fog megjelenni.

Eljegyzések. Dr Pártos Mihály ügyvéd eljegyezte Somossy Ilonka urleányt, Somossy Nándor zalaegerszegi állomásfőnök leányát. — Ifj. Bányai Béla eljegyezte Szilágyi Erzsike kisasszonyt, Szilágyi Dezső szinigazgató leányát.

Karácsonyi ünnepélyek. A kath. legényegylet karácsonyeste „a megtalált gyermek“ című alkalmi színjátékával nagy örömet s igazi benső élvezetet nyújtott a Kummer-féle kávéház nagytermét zsúfolásig megtöltött közönségnek. A darab keretébe illeszkedő anyagi ének, a koldus bohókás szerepe, az eredeti, kedves pásztornóták s mindezekhez Kurozmann János ur remek harmoniumkísérete igazán kellemes összhangban hozták a karácsonyest egyébként is jóleső hangulatát. Sztójánovics Jenő káplán ur rendező fáradozását azzal hálálta meg a publikum, hogy háromszor kellett a kedves szindarabot megismételni.

A helybeli ker. munkásegyletben karácsony napján délután gyülekeztek össze az egyesületi tagok gyönyörűen díszített karácsonyfájuk körül, hogy a béke ünnepén különösen is kifejezést adjanak a keresztény szocializmus békülékeny, az igazságérzet és szeretet elvein nyugvó törekvéseinek. A szebbnél szebb szavak és Fábrián Gábor hitoktató egyesületi titkár ünnepi beszédében szépen kidomborítva láttuk a nagy jövő előtt álló egyesület eme nemes célját és elveit.

Adományok. Újévi üdvözetek megváltása címén Pálesk Lajos szükségben levő munkások javára 5 K, Dr Grünvald Samu a Chanuka egylet és karácsonyfa egylet javára 3—3 K adományoztak.

A kereskedelmi és társaskör f. hó 27-ére egybehívott közgyűlése nem volt határozatképes, miért is a közgyűlés ugyanazon tárgysorozattal 1909. évi január 3-án d. u. 2 órakor fog megtartatni, mely gyűlés a tagok számára való tekintet nélkül határozatképes lesz.

Csány László szobrára Farkas Filoména ur-hölgy 13 K 80 f küldött a szerkesztőséghez. A szoborbizottság pénztárába küldöttük.

A „Zalaegerszegi Kereskedő Ifjak önképző egyesülete“ f. hó 27-én tartotta évi rendes közgyűlését, mely alkalmával az új tisztviselőket is megválasztották és pedig: Elnök: Dr László Pál, alelnök: Schütz Frigyes, igazgató: Kurozmann János, ügyész: Dr Czinder István, jegyző: Fricza Sándor, főtitkár: Dr Kardos Jenő, titkár: Keszler Jenő, háznagyok: Trebitsch Mihály és Pfeudszák Sándor, pénztárnok: Berger Miksa, ellenőr: Radó Henrik, könyvtáros: Kovács Mór. Választmány: Andermann Wolf, Braun Sándor, Beck Károly, Büchler Pál, Fangler Gyula, Koblenzer Oszkár, Laub J. Henrik, Latzer Mór, Pollák László, Stern Ignác, Schvarecz Izidor, Weisz Nándor. Pótagok: Kékény József, Klein Ernő és Brandl Mór. Számvizsgálók: Grünbaum

Béla, Kertész Ödön és Böhm Sándor. Mint-hogy Dr László Pál az elnöki tisztséget nem fogadta el, ezen állás egyelőre betöltetlenül maradt s az elnöki teendők ideiglenes ellátásával Radó Henrik bízott meg.

Eltűnt. Kaszás Kálmán zalaegerszegi asztalosmester szerdán este több barátjával együtt mulatott. A vidám társaság éjfél után oszlott szét s Kaszás is hazafelé indult. De nem ért haza s azóta teljesen nyoma veszett. Keresték mindenütt, sürgönyöztek vidéken lakó rokonaihoz, de sehol sem találják. Hozzá tartozói, neje, gyermekei és barátai aggódnak, hogy valami baj érte.

A zalaegerszegi postahivatal elhelyezése. Általános visszatetszést keltett az a hír, hogy a zalaegerszegi postahivatalt eddigi helyiségeiből ki akarják költöztetni s állítólag a Rákóczi utcában, a főgimnázium átellenében levő Fürst féle ház helyén emelendő új épületbe szándékoznak áttelepíteni. A posta részére tudvalevőleg a város építetett helyiségeket, a forgalom központján, a Vármegyeház téren. Ezeket a helyiségeket újabb a postaigazgatóság s a postahivatal részéről több oldalról kifogásolták. Amint mi tudjuk, a kifogásokat hiányok olyan természetűek, hogy azokon könnyen lehetne segíteni s tudunkkal a város nem is zárkózik el attól, hogy a kívánságoknak eleget tegyen, de természetesen a beruházások ellenében némi béremelést igényel. S ez volna a legfőbb oka annak a tervnek, hogy a posta a város központjából kitelepítessék a Rákóczi utcába. Hogy ennek a közönség látná karát, relesleges bővebben indokolni. A mostani helyiségek központi fekvése úgy a kereskedőkre, mint a nagy közönségre s a hivatalokra nézve legalkalmasabb. A hivatalokból naponként métermázsza számára szállítják a postai küldeményeket s ha azokat egy kilométer távolságra kell cipelni, a forgalom lebonyolítása az állami és megyei hivatalokban ugy-szólván képtelenség. Felülről, hogy az áthelyezés tervéről a városi intéző körök nem tudtak semmit s a tárgyalások ugyszólván ezek megkerülésével folytak. Hír szerint már a tervek is jóvá vannak hagyva. — A posta áthelyezésének megakadályozása érdeke a városnak s a közönségnek, valamint a hivataloknak. Mindent el kell követnünk, hogy ez meg ne történhessék. De legfőbb ideje annak, hogy mozogjunk, nehogy elkéssünk.

Katonaszökevény joggyakorok. Nagy megdöbbenést keltett az a hír, hogy dr Still Ernő zalaegerszegi járásbírósi joggyakorokot, mint katonaszökevényt le akarják tartóztatni. A temesvári hadbíróstól jött a rendelet a zalaegerszegi rendőrkapitányi hivatalhoz, hogy a katonaszökevény tartalékos tűzért tartóztatassa le. Dr Still a katonasígnál Gyula néven szerepelt, míg itt Ernőnek ismerték, tehát időbe került, amíg megállapították, hogy a keresett tűzér dr Still Ernővel ugyanazonos személy. Amint a rendőrkapitány a megkeresést foganatosítani akarta, dr Still lemondott az állásáról s a városból eltávozott. Senki sem tudta megállapítani, hogy hová ment. Két nagy adag morfiumot s egy borotvát vitt magával; tehát nincs kizárva, hogy öngyilkosságra gondolt. Valószínű azonban, hogy önként jelentkezett a katonai parancsnokságnál s csak azért szökött Zalaegerszegről, hogy a letartóztatást kikerülje. — Dr Still Ernő tűzér-önkéntes volt s a tiszti-vizsga letétele után tartalékos hadnagygyá léptették elő. Később a tűzér-ségiől az élelmezéshez helyezték át, valószínű, hogy áthelyeztetésével nem volt kibékülve, mert nem engedelmeskedett a gyakorlatra való behívásnak. A gyakorlaton nem jelent meg. Ismételt behívás után lefokozták s mint tűzért hívták be fegyvergyakorlatra. Ekkor sem jelentkezett. Erre szökevénynek nyilvánították s elrendelték az elfogatását. — Dr Still Ernő megnyerő modoru, csendes, művelt fia volt. Minden ismerőse őszintén sajnálják, hogy makacsosságával veszedelmebe döntötte magát.

Csökkenik a pótdó. Nagykanizsa boldog városnak mondhatja magát, mert 1909 évi költségvetése szerint a pótdó 3%-kal csökkenik. A pótdó Nagykanizsán 74%, míg Zalaegerszegen 99,8%.

Gazdasági előadások. A Keszthelyvidéki Gazdakör a télen, a járás több községében gazdasági szakelőadást rendez. Az előadást a gazdasági akadémia tanárai: Berger Károly Lajos, Fáber Sándor, Farkas Sebestyén, Kozák László dr., Lakatos Gedeon dr és Pesthy Béla tartják.

Szerelmi dráma. Tapolcáról írják: Ifj. Hegy Ferenc keposi legény szíve szerelemre lobbant a falu egyik legszebb leánya, Varga Eszter iránt. A fiatalok nagyon szerették egymást, boldogságukat házasság kötéssel óhajtották erősíteni. Amde a leány szülei sehogy sem akartak beleegyezni a házasságba, hanem egy másik jómódu legénynek szánták, aki a leányt el is jegyezte, s a napokban kellett volna az esküvőnek megtörténnie. A sors könyvében azonban másképp volt megírva. A leány sehogysem akart a szülői által választott legényhez hozamenni, inkább az élettől vált meg. Minthogy a szerelmes pár egymás nem lehetett, közös elhatározással a halált választották. A leány szüleinek lakásán megjelent ifj. Hegyi Ferenc és a leánnyal egyik szobába zárták magukat, ahol a fiatal ember előbb a leányt, majd pedig önmagát lőtte mellbe. Mire a szülek a lövésre a szobába mehettek, a szerelmes párt már halva találták. Az asztalon egy levelet találtak, amelyben azt írják, hogy mivel egymáséi nem lehettek itt a földön, közös elhatározással inkább a halált választották. A szerelmi dráma, melynek két irju lélek volt áldozata, az egész községben nagy izgalmat és szánalmat keltett. Az öngyilkos szerelmeseket nagy részvéttel temették el.

A tapintat. Az éjjeli őr a esendre és a vagyonra kell, hogy vigyázzon és amikor ébren van, igyekezik is ennek a kötelességének a körülményekhez képest eleget tenni. A legtöbb éjjeli őről azonban hiányzik az ideális rendőreány kifejeződött karakterisztikonja. Az ilyen éjjeli őr, tapintatlan lévén, többnyire kemény tapintásban részesül s ezt magyarul úgy hívják, hogy fejbeütés. Mikor a táncról éjfél után 3 óra tájban hazafelé baktató legény halkán megzörget egy ablakot, akkor a rendőri erényekkel felruházott éjjeli őr sarkon fordul és átmege a másik utca, ha pedig nem teszi és „beavatkozik“, akkor mindjárt kész a „hatóság elleni erőszak“ és jó szerencse, ha utána nincs szükség orvosi beavatkozásra is. Minthogy azonban a göseji koponya nem modern, hanem olyan, mint a régi épületek, t. i. jól van boltozva, ennél fogva egy-két fejbeütés után nem az orvoshoz, hanem a bíróhoz szalad a rosszkorgyútt rendőr és kap a megzavart legény három napi fogházat. — Hely, idő és nevek, azt hiszem, mellékesek.

Öngyilkosság. Németh István napszömest a eserfői erdőben munka közben agyonütötte egy ledülő fa. A szerencsétlenség annyira elkésértette a Németh vadházasságban élő Dakos Zsuzsánát, hogy lútköldéssel megmérgezte magát s nagy kínok között meghalt.

Clayton és Shuttleworth világhírű gépgyáros cégnek karácsonyi és mai számukhoz csatolt hirdetésére felhívjuk a gazdaközönség figyelmét. Zalaegerszegi gazdasági közönsége, amelynek körében a cég sok gyártmánya van használatban, eléggé ismeri a Clayton és Shuttleworth féle gépeket semhogy azokat külön is ajánlani kellene.

Eigázolta a vonat. Spanczer György mura-kereszturkellatszege lakos késő este bandukolt hazafelé. Ugy gondolta, hogy rövidebb s kényelmesebb lesz az útja, ha a vasut testen halad végig, nem pedig az országuton. Amint így egymagában bandukolt, nem vette észre, hogy utána robog egy vasuti vonat teljes sebességgel. A vonat Spanczert előtette s olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy ott a helyszínén kiszön-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testvélyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint-hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerházaiban. — Ára üvegenként 4.— korona.

genes), Szirmay Béláné, Szirmay Alice, Monspart Istvánné, Oravecz Gyözőné, Sándor Zsigmondné, Moiser Ferencné, Dr Főglein Miklósné, Czobor Mátyásné, Szücs Dezsőné, Szücs Bébi (Nagyfalud), Skublies Imréné, Skublies Antika, Skublies Zsuzsika, Eitner Sándorné (Salomvár), Szabó Aranka, Tantsy Sándorné, Dr Gráner Adolfné, Gráner Juliska és Mici, özv. Hagymássy Gyuláné, Hagymássy Ilonka és Margit, Dr Árvay Lászlóné, Krampatics Ilonka, Dr Szigethy Margit, Dr Fürst Béláné, Dr Halász Miksáné, Dr Obersohn Mórné, Dr Jámor Mártonné, Lusker Jánosné két leányával, Gráner Gézánné, Laub Henrikné, Deutsch Hermáné és nővére, Molnár Edéné és leánya, Ángyán Jánosné, Pollák Edéné, Eisner Józsefné, Szántó Henrikné stb.

A „Zalai Közöny“ Dunántulnak egyik legregibb lapja s immár negyvennyolcadik évfolyamába lépett. A lap eddig hetenként egyszer jelent meg, ez évtől kezdve azonban hetenként kétszer, hétfőn és csütörtökön fog megjelenni.

Eljegyzések. Dr Pártos Mihály ügyvéd eljegyezte Somossy Ilonka urleányt, Somossy Nándor zalaegerszegi állomásfőnök leányát. — Ifj. Bányai Béla eljegyezte Szilágyi Erzsike kisasszonyt, Szilágyi Dezső szinigazgató leányát.

Karácsonyi ünnepélyek. A kath. legényegylet karácsonyeste „a megtalált gyermek“ című alkalmi színjátékával nagy örömet s igazi benső élvezetet nyújtott a Kummer-féle kávéház nagytermet zsufoltságig megtöltött közönségnek. A darab keretébe illeszkedő angyali ének, a koldus bohókás szerepe, az eredeti, kedves pártornóták s mindezekhez Kurozmani János ur remek harmoniumkísérete igazán kellemes összhangban fokozták a karácsonyest egyébként is jóleső hangulatát. Sztojánovics Jenő káplán ur rendező fáradozását azzal hálálta meg a publikum, hogy háromszor kellett a kedves szindarabot megismételni.

A helybeli ker. munkásegyletben karácsony napján délután gyülekeztek össze az egyesületi tagok gyönyörűen díszített karácsonyfájuk körül, hogy a béke ünnepén különösen is kifejezést adjanak a keresztény szocializmus békülékeny, az igazságérzet és szeretet elvein nyugvó törekvéseinek. A szebbnél szebb szavatok és Fábrián Gábor hitoktató egyesületi titkár ünnepi beszédében szépen kidomborítva láttuk a nagy jövő előtt álló egyesület eme nemes célját és elveit.

Adományok. Újévi üdvözlők megváltása címén Pálesk Lajos szükségben levő munkások javára 5 K, Dr Grünvald Samu a Chanuka egyesület és karácsonyfa egyesület javára 3-3 K adományoztak.

A kereskedelmi és társaskör f. hó 27-ére egybehívott közgyűlése nem volt határozatképes, miért is a közgyűlés ugyanazon tárgysorozattal 1909. évi január 3-án d. u. 2 órakor fog megtartatni, mely gyűlés a tagok számára való tekintet nélkül határozatképes lesz.

Csány László szobrára Farkas Filoména urölgy 13 K 80 f küldött a szerkesztőséghez. A szoborbizottság pénztárába küldöttük.

A „Zalaegerszegi Kereskedő ifjak önképző egyesülete“ f. hó 27-én tartotta évi rendes közgyűlését, mely alkalommal az új tisztviselőket is megválasztották és pedig: Elnök: Dr László Pál, alelnök: Schütz Frigyes, igazgató: Kurozmani János, ügyész: Dr Czinder István, jegyző: Fricz Sándor, főtitkár: Dr Kardos Jenő, titkár: Keszler Jenő, háznagyok: Trebitsch Mihály és Pfendzák Sándor, pénztárnok: Berger Miksa, ellenőr: Radó Henrik, könyvtáros: Kovács Mór. Választmány: Andermana Wolf, Braun Sándor, Beck Károly, Büchler Pál, Fangler Gyula, Koblenzer Oszkár, Laub J. Henrik, Lutzer Mór, Pollák László, Stera Ignác, Schvarecz Izidor, Weisz Nándor. Póttagok: Kékény József, Klein Ernő és Brandl Mór. Számvizsgálók: Grünbaum

Béla, Kertész Ödön és Böhm Sándor. Mint-hogy Dr László Pál az elnöki tisztséget nem fogadta el, ezen állás egyelőre betöltetlenül maradt s az elnöki teendők ideiglenes ellátásával Radó Henrik bízott meg.

Eltűnt. Kaszás Kálmán zalaegerszegiasztalosmester szerdán este több barátjával együtt mulatott. A vidám társaság éjfél után oszlott szét s Kaszás is hazafelé indult. De nem ért haza s azóta teljesen nyoma veszett. Keresték mindenütt, sürgönyöztek vidéken lakó rokonaihoz, de sehol sem találják. Hozzáértőzői, neje, gyermekei és barátai agódnak, hogy valami baj érte.

A zalaegerszegi postahivatal elhelyezése. Általános visszatetszést keltett az a hír, hogy a zalaegerszegi postahivatalt eddigi helyiségeiből ki akarják költöztetni s állítólag a Rákóczi utcában, a főgimnázium átellenében levő Fürst féle ház helyén emelendő új épületbe szándékoznak áthelyezni. A posta részére tudvalevőleg a város építetett helyiségeket, a forgalom központján, a Vármegyeház téren. Ezeket a helyiségeket utabban a postaigazgatóság s a postahivatal részéről több oldalról kifogásolták. Amint mi tudjuk, a kifogásokat hiányok olyan természetűek, hogy azokon könnyen lehetne segíteni s tudunkkal a város nem is zárkózik el attól, hogy a kívánásoknak eleget tegyen, de természetesen a beruházások ellenében némi béremelést igényel. S ez volna a legfőbb oka annak a tervnek, hogy a posta a város központjából kitelepíttessék a Rákóczi utcába. Hogy ennek a közönség látná kárát, felesleges bővebben indokolni. A mostani helyiségek központi fekvése ugy a kereskedőkre, mint a nagy közönségre s a hivatalokra nézve legalkalmasabb. A hivatalokból naponta métermázsza számára szállítják a postai küldeményeket s ha azokat egy kilométer távolságra kell cipelni, a forgalom lebonyolítása az állami és megyei hivatalokban ugyszólván képtelenség. Feltűnő, hogy az áthelyezés tervéről a városi intéző körök nem tudtak semmit s a tárgyalások ugyszólván ezek megkerülésével folytak. Hír szerint már a tervek is jóvá vannak hagyva. — A posta áthelyezésének megakadályozása érdeke a városnak s a közönségnek, valamint a hivataloknak. Mindent el kell követnünk, hogy ez meg ne történhessék. De legfőbb ideje annak, hogy mozgjunk, nehogy elkéssünk.

Katonaszökevény joggyakornok. Nagy megdöbbenést keltett az a hír, hogy dr Still Ernő zalaegerszegi járásbírói joggyakornokot, mint katonaszökevényt le akarják tartóztatni. A temesvári hadbíróstól jött a rendelet a zalaegerszegi rendőrkapitányi hivatalhoz, hogy a katonaszökevény tartalékos tüzért tartóztatassa le. Dr Still a katonasignál Gyula néven szerepelt, míg itt Erőcsék ismerték, tehát időse került, amíg megállapították, hogy a keresett tüzér dr Still Ernővel ugyanazonos személy. Amint a rendőrkapitány a megkeresést fogadóistáni akarta, dr Still lemondott az állásáról s a városból eltávozott. Senki sem tudta megállapítani, hogy hová ment. Kétnagy adag morfiumot s egy borotvát vitt magával; tehát nincs kizárva, hogy öngyilkosságra gondolt. Valószínű azonban, hogy önként jelentkezett a katonai parancsnokságnál s csak azért szökött Zalaegerszegről, hogy a letartóztatást kikerülje. — Dr Still Ernő tüzér-önkéntes volt s a tisztvizsga letétele után tartalékos hadnaggyá léptették elő. Később a tüzérstől az élelmezéshez helyezték át, valószínű, hogy áthelyeztetésével nem volt kibékülve, mert nem engedelmességet a gyakorlatra való behívásnak. A gyakorlaton nem jelent meg. Ismételt behívás után lefokozták s mint tüzért hívták be fegyvergyakorlatra. Ekkor sem jelentkezett. Erre szökevénynek nyilvánították s elrendelték az elfogatását. — Dr Still Ernő megnyerő modoru, eszedes, művelt fia volt. Minden ismerőse őszintén sajnálja, hogy makacságával veszedelembé döntötte magát.

Csökkenik a pótdadó. Nagykanizsa boldog városnak mondhatja magát, mert 1909 évi költségvetése szerint a pótdadó 3%-kal csökkenik. A pótdadó Nagykanizsán 74%, míg Zalaegerszegen 99,8%.

Gazdasági előadások. A Keszthelyvidéki Gazdakör a télen, a járás több községében gazdasági szakelőadást rendez. Az előadást a gazdasági akadémia tanárai: Berger Károly Lajos, Fáber Sándor, Farkas Sebestyén, Kozák László dr., Lakatos Gedeon dr és Pesthy Béla tartják.

Szerelmi dráma. Tapolcáról írják: Ifj. Hegy Ferenc kaposi legény szíve szerelemre lobbant a falu egyik legszebb leánya, Varga Eszter iránt. A fiatalok nagyon szerették egymást, boldogságukat házasság kötéssel óhajtották erősíteni. Ámde a leány szülei sehogyan sem akartak beleegyezni a házasságba, hanem egy másik jómódu legénynek szánták, aki a leányt el is jegyezte, s a napokban kellett volna az esküvőnek megtörténnie. A sors könyvében azonban másképp volt megírva. A leány sehogyan sem akart a szülei által választott legényhez hozamenni, inkább az élettől vált meg. Minthogy a szerelmes pár egymásé nem lehetett, közös elhatározással a halált választották. A leány szüleinek lakásán megjelent ifj. Hegyi Ferenc és a leánnyal egyik szobába zárták magukat, ahol a fiatal ember előbb a leányt, majd pedig önmagát lőtte mellbe. Mire a szülők a lövésre a szobába mehettek, a szerelmes párt már halva találták. Az asztalon egy levelet találtak, amelyben azt írják, hogy mivel egymásé nem lehetett itt a földön, közös elhatározással inkább a halált választották. A szerelmi dráma, melynek két ifju lélek volt áldozata, az egész községben nagy izgalmat és szánalmat keltett. Az öngyilkos szerelmeseket nagy részvétellel temették el.

A tapintat. Az éjjeli őr a csendre és a vagyonra kell, hogy vigyázzon és amikor ébren van, igyekezik is ennek a kötelességének a körülményekhez képest eleget tenni. A legtöbb éjjeli őről azonban hiányzik az ideális rendőrerény kifejeződött karakterisztikája. Az ilyen éjjeli őr, tapintatlan lévén, többnyire kemény tapintásban részesül s ezt magyarul úgy hívják, hogy fejbeütés. Mikor a táncról éjfél után 3 óra tájban hazafelé baktató legény halkan megzörget egy ablakot, akkor a rendőri erényekkel felruházott éjjeli őr sarkon fordul és átmege a másik utcába, ha pedig nem teszi és „beavatkozik“, akkor mindjárt kész a »hatóság elleni erőszak« és jó szerenese, ha utána nincs szükség erősi beavatkozásra is. Minthogy azonban a gőseji koponya nem modern, hanem olyan, mint a régi épületek, t. i. jól van boltozva, ennél fogva egy-két fejbeütés után nem az orvoshoz, hanem a bíróhoz szalad a rosszkörgyűtt rendőr és kap a megzavart legény három napi fogházat. — Hely, idő és nevek, azt hiszem, mellékesek.

Öngyilkosság. Németh István napszömet a cserfői erdőben munka közben agyonütötte egy ledűlő fa. A szerencsétlenség annyira elkésértette a Németh vadházasságban élő Dakos Zsuzsánnát, hogy lúkköldtall megmérgezte magát s nagy kínok között meghalt.

Clayton és Shuttleworth világhírű gépgyáros cégnek karácsonyi és mai számunkhoz csatolt hirdetésére felhívjuk a gazdaközönség figyelmét. Zalaegerszegi gazdasági közönsége, amelynek körében a cég sok gyártmánya van használatban, eléggé ismeri a Clayton és Shuttleworth féle gépeket semhogy azokat külön is ajánlani kellene.

Elgázolta a vonat. Spanczér György mura-kereszturkellétségi lakos késő este bandukolt hazafelé. Ugy gondolta, hogy rövidebb s kényelmesebb lesz az útja, ha a vasut testen halad végig, nem pedig az országuton. Amint így egymagában bandukolt, nem vette észre, hogy utána robog egy vasuti vonat teljes sebességgel. A vonat Spanczért elütötte s olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy ott a helyszínén kiszem-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testhelyet, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint-hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerüzletben. — Ára üvegenként 4.— korona.

vedett. A megejtett orvosrendőri vizsgálat, tekintettel arra, hogy a szerencsétlenség alkalomával korom sötétség volt és a mozdonyvezető nem láthatta a pályatesten haladó embert, büntetendő esemény jelenségeit nem állapíthatta meg.

Megvadult ló. A Széchenyi téren lovagolt egy huszár. A nyugodtnak látszó ló teljesen megbokrosodott s úgy megvadult, hogy a rajta ülő huszár minden erőlködése ellenére sem tudta megfékezni. Egy nagyobb ugrásnál a huszár leesett, a megvadult ló hanyatt homlok rohant tovább, felszaladt a járdára s az ott haladó Baján József lakatos mestert fellökte. Végre nagy nehezen sikerült a száguldó lovat elfogni s a huszárnak átadni. Baján sérülései jelentéktelenek.

Faipari mestertanfolyam. A kereskedelemügyi m. kir. minister elrendelte, hogy a szegedi felső ipariskolán 1909. év elején négyhetes faipari mestertanfolyam tartassék, melyre asztalos mesterek és magukat önállóítani kívánó asztalossegédek vétetnek föl. A tanfolyam tárgyait műhelyi gyakorlat, szerkesztési rajz és költségvetés, könyvvitelés és üzleti fogalmazás képezik. A tanfolyamon résztvevők napi három K ösztöndíjban részesülnek és utiköltségeiket megtérítik. A tanfolyamra mérsékelt számú jelentkezőket vesznek föl. Hely hiányában ezen tanfolyamra föl nem vehető jelentkezők a következő tanfolyamra jegyeztetnek elő. A felvétel iránti bélyegteleu kérvények a szegedi kereskedelmi s iparkamarához küldendők bes azokban megemlítendő, hogy folyamodó mióta mester, hány segéddel s tanonccal dolgozik, segédekéül pedig, hogy hány éve segéd. A résztvevők a szükséges rajzeszközökkel önmaguk kötelesek magukat ellátni.

Koraszülött gyermekeket

a SCOTT-féle Emulsio az elsatnyulástól megemti és rendes erőhöz és vidámsághoz segíti őket.

Aggódó szülők ezrei nézték elragadtatva gyermekük egészségének rohamos javulását. Még akkor is, ha a gyermek a tejet visszautasítja, a

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyellembe venni.

Scott-féle Emulsiót

szívesen fogadja és könnyen emészteti meg.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Időjárás. A karácsonyi ünnepek alatt megjött a szigorú hideg s a fagyos földet betakarta a hó, amely három napig esett. A hőmérő — 7 R fokig süllyedt s a hideg állandó. Megkezdődött a téli sport, a koresolyapályát megnyitották.

Messaline - és „Henneberg”
Radium - selyem 1 K 50 f-tól
Louisine - feljebb bérmentve és
Taffet - vámmentesen. Minta
postafordultával.

Selyem

Megrendelések bármely nyelven intézendők:
an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Piaci árak a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként

	minőség szerint	Kor. 16l	Kor. 1g
búza		11.40	—
rozs		9.20	—
árpa		7.80	—
zab		8.10	—

Nyilt-tér.

Tisztelt vendégeimnek, jóakaróimnak és barátainak boldog új évet kívánok.

Tosch Károly
szállodás.

Nagyrabecsült vendégeimnek, pártfogóimnak és barátainak ezúton kívánok boldog ujesztendőt.

Lelovits Boldizsár
szállodás.

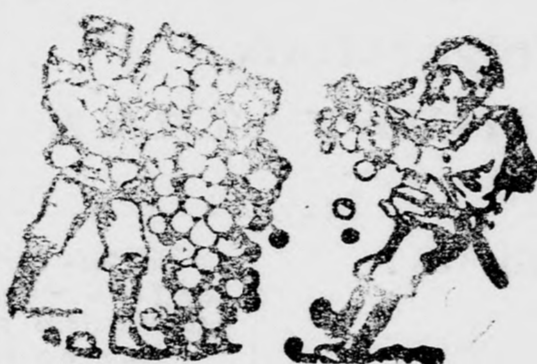
Tisztelt vendégeinek és jóbarátainak boldog újévet kíván.

Hunyady Sándor
borbély- és fodrász.

Dr TOMPA egyetemes orvostudor és fogorvos-szpecialista lakik és rendel MUNKÁCSI-UTCA 1. sz., Comin-féle ház.

Felolós szerkesztő: Dr Csák Károly.

Laptulajdonosok: Dr Csák Károly és Udvardy Ignác.

Szőlő-

oltványokat

szállít, fajtiszta-
ságért jótállva,
legdusabb vá-
lasztékban a
már évek óta

elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: **GASPARI FRIGYES,**
Medgyes, 120. sz. (Nagyküküllőmegye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feletlen megbízhatóságáról.

KEGYELET

disztemetkezési vállalat

a vármegye háza átellenében

ZALAEGRSZEGEN.

Raktáron tart:

fa- és érckoporsókat, sirkeresztet, sirkoszorúkat, kész halotti ruhákat, művirágokat, s minden a temetkezéshez szükséges cikket nagy választékban.

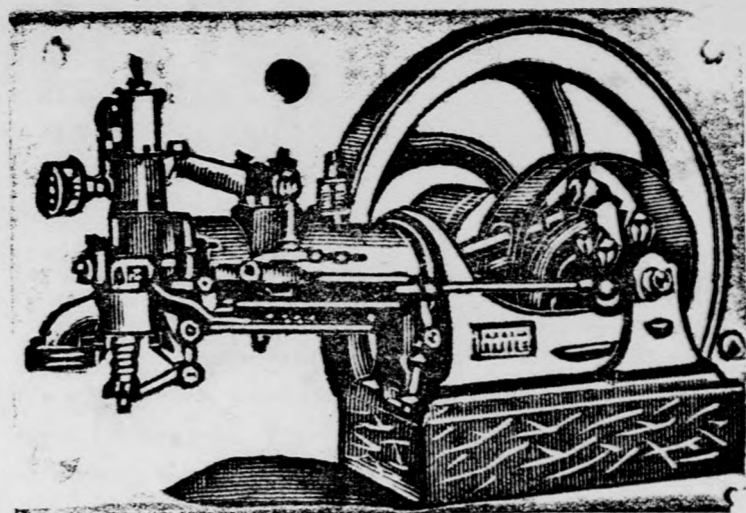
Elvállal:

egyszerű és dísztemetkezéseket, vidékre hullaszállítását és átszállítást a legjutányosabb árban.

Szükség esetén szíves pártfogást kérnek:

Lendvay László,
Siposs János, Lendvay Pál,
asztalos mesterek.

Legmesszebb menő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

A Drezdai Motorgyár Részvény Társaság

Németország egyik legrégebb és legnagyobb

motorgyára

szállítja az elismert legtekétebb, legtartósabb, leg-
szabatosabb járásu, legbiztosabb és legolcsóbb üzemű
benzin, nyersolaj, gáz, acetylen, szivógáz
motorokat és lokomobilokat.

Vezérképviselőt és raktár: **Gellért Ignác és**
Tsa Budapest, Teréz-körút 41. Telefon szám: 12-19.

TÖRLEY CASINO
TALISMAN
GRAND VIN

Száraz tűzifa

u. m. tölgy, erdei fenyő, gyertyán, cser és szilfa, Csákány, Pinkamindszent állomásáról igen olcsón eladó.

Szíves megkeresések **Csákányi** gőzfűrészhöz Nagycsákány, (Vas-megye) intézendők.

Globin

czipótisztítószer
legszebb

fényt adja,
a bőrt puhan és
egészen tartja.

Szőlőoltvány, amerikai és hazai vesszőeladási hirdetemény.

A nagyméltóságú Földmívelésügyi Ministerium 60900/1896. számú szokványrendelete szerint válogatott első osztályú sima és gyökeres Ripária-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis

amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra nemesített, fenti rendeletnek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és csemege fajú

gyökeres fás és zöldoltványok ugyszintén hazai sima és gyökeres vesszők kerülnek nálunk ezen évben nagymennyiségben eladásra.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep kezelősége, Tapolca, (a Balaton mellett.)

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü cukorkánál.

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Eladó

Örömhegyen (Hetés mellett) egy 3900 □ ölnyi 6—7 éves

ojtvány szőlő.

Ez idén termett 400 akót. Részletekben is eladó, ha az összesre vevő akad.

Bővebbet

Páslek Lajosnál
Zalaegerszegen.

A VERSENYÁRUHÁZBA

megérkeztek az Idény legújabb divatu

női kalap és sapka újdonságai

igen nagy mennyiségben és versenyen kívüli áron.

Ugyanott kaphatók:

1 pár gyermek cipő	— frt 90 kr.	1 pár női füzös borju bőr cipő	3 frt 50 kr.
1 » női eugos borju bőr cipő	3 » — »	1 » férfi Box Calf eugos cipő	4 » 25 »
1 » férfi sima borju bőr cipő	3 » — »	1 » női füzös Box Calf cipő	4 » 25 »
1 » » betétes borju bőr cipő	3 » 25 »	1 » férfi Box Calf Bergsteiger c.	4 » 50 »
1 » » borju bőr cipő	3 » 50 »	1 » » » esatos Ideál c.	4 » 75 »

Tisztelettel

Pollák Ede bizományos.

Pécsi Hamerli-féle keztyük kaphatók.

Figyelem!

Szőlőoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 korona, Delaware ezre 100 korona.

Cim:

Szigyártó Nagy Mihály
Felsőseged, Somogy megye.

68. év óta fennálló rőfös és posztó üzletemet feloszlatom.

Kartonok, vásznak, chiffonok, férfi és női szövetek, ágyneműek, asztalkendők, terítők, szőnyegek, függönyök, paplanok, takarók, pokrócok és minden e szakmába vágó cikkekből álló dúsán felszerelt raktáramat,

az üzlet feloszlátása céljából hatóságilag engedélyezett

végeladás

útján mélyen leszállított áron kiárusítom.

Gabonaszakok és vízhatlan ponyvák legolcsóbb árban kaphatók.

Teljes tisztelettel

Weisz Sándor.

Van szerencsém a nagyjérdemű közönség b. tudomására adni, hogy a Weisz Ede-féle házban, — a vármegyeház átellenében — levő iroda-helyiségemben **tűzifára**, különféle **kőszénre**, **koksza** és **faszénre** megrendeléseket felveszek. Törekvésem az, hogy a t. közönséget pontosan kiszolgáljam.

Kiváló tisztelettel

Weinberger H. és fia.

Fontosság! Saját érdekében hirdessen kizárólag LEOPOLD GYULA Hirdetési Irodája által Budapest, Erzsébet-körút 21. 269 számú Műhelyes központtal

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.

Kérjen határozottan:
Garvens-szivattyut
Garvens-művek, WIEN XX/2.

Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

TYUKSZENHALAL

Ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb sósborszesz az

ERŐ SÓSBORSZESZ

Ára 2 K, 1 K és 30 fillér.

Postán szállítja utánvét mellett a

KOSMOS vegyszert és kozmetikai laboratórium.

GYÖR, BAROSS-UT.

Ösemege-konzervek

BARTA-féle erdei gyümölcsbefőttek, lekvár, szörpök, gomba-, hus- és főzelék-konzervek, nemes borovicák, legkiválóbb minőségben szállít - előkelőbb műszerek kíséretével is

BÉLMUKUT

(hasmenés), gyomorgörcs lerakódások, szűre a BARTA-féle fokozott ártalmatlanító, gyógyber, kapható gyógyszeráránál 5 úteget 8 k-ért bérmentve postán

Felkai Konzervgyár, Barta József
Felka (Sopronmegye). - Kérjen árjegyzéket!

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGESSEG, gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGERER-féle**

TOKAJI CHINA-VASBOR.

Readkivül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.

Kis üveg ára 8-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszeráránál. Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvin-tér.

PLATSCHEK VILMOS

elismert legolcsóbb, legszolidabb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza

Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

IVOLI

fényképzési és festészeti műtermében

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZY-ÚT 30.

készülnek csak elsőrendű művészies kivitelben fényképnagyítások, aquarell- és olajfestmények. Másolások selyemre, bársonyra, tóra, elefántcsontra stb. Bross, fűgalek, tő stb., apró üvegfestményekkel. Porcellánba égetett fényképek sírkövekre stb. Mirel küldjek ingyen és bérmentve árjegyzéket?

VITÉS ÖL GIVÉK

Rebeza 2 kor.

Postai számla által: **FERRER GALAMB** Gyógyszertár

BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93

Kapható minden gyógyszeráránál a drogeriában

Meglepő haladás!

FICHTENIN

a legkiválóbb, szabadaimlag védett szer, mely mindenféle fergét a lakásban és úgy, mint mindennemű hervadás, vérszűrés és egyéb kert- és veteményben kártékony állatokkal és azok petéit azonnal megöli.

Legmegbízhatóbb védekezés szesz és órádas ellen. Használati utasítás szerint való eljárás mellett biztosítja a feltétlen eredményt.

Vesésképviseleők Magyarországon részvele:

DIAMANT és VADAS

Budapest, VII., Damjanich-u. 36. - Telefon 21-51.

BOGDANY

Szellemseje paratlan!

Vásároljunk osztály-sorsjegyet csakis

BOGDANY S.

Gyógyász-sorsjegytároló t. k. k. n. a. l.

BUDAPEST, KÁROLYI-KÖRÚT 20.

Dr. KOVÁCS

KÉZPASZTÁJA

8 nap alatt Mészáros hat. - Téglára K 1-20

Dr. KOVÁCS gyógyszeráránál Budapest, Gyár-utca 17.

„Tollas-művek” ingyen.

használjon azonnal

Ha fáj a feje

Beretvás - MIGRAIN - pasztillát, mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet. Minden gyógyszeráránál és drogeriában kapható.

1 doboz 1 kor. 20 fillér.

BERETVÁS TAMÁS KISPEST, Rákóczi-tér

ingyen postai szállítás 3 doboz rendelésnél.

PARIS SZÁLLODA

Szállodás: Simon Pál

Budapest, VI., Váci-körút 26. sz.

100 szoba 2-30 K-tól feljebb, kiszolgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdő, elegáns kávéház, étterem. Villamos vasút megállóhely az övezet pályaudvarok és heilák felé.

Melyik vendéglőben étkeznek Budapesten?

Schuller Kaszinó-éttermében

VI., ANDRÁS-UTCA 30. SZ.

Elsőrendű konyha! Híres kávé-terasz!

Dr. KOVÁCS J.

hemopattal rendelő-íntézet

1111 K. betegségekben szenvedők számára

Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER

szőrmearul elsőrangú és az egész világon el vannak terjedve.

Első és legnagyobb molykár ellen védő részvele.

Kiss Lajos kőmives mester,

legkompikáltabb tervek, költségvetések készítése és építési vállalat Zalaegerszeg.

Mint különlegességet tervez és épít mindenemű kör- kamra és égető kemencéket fel és lejáró-lánggal, tégla, cserép, mész és keramiai kemény áruk égetéséhez, fa és széntüzeléssel, igen hatásos szárító előmelegítő szerkezettel saját és más bevált eljárás szerint. Elavult régi rendszerű bármilyen körkemencék átalakítása könnyen kezelhető előmelegítő szerkezettel, mely által 35% tüzelő anyag megtakarítása nyerhető. Különösen ajánlja már több helyen épített és kitűnően bevált 1,600,000 db tégla égetéséhez nyári és téli fűzetre alkalmas 14 kamrás szabadalmazott körkemencéit. Tervek megtekinthetők. Körkemencékről, gyárkémény építéséről és kazánbefalazásokról költségvetés és előleges tárgyalás díjmentes.

Üzlet megnyitás.

Vagyok bátor a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Zalaegerszegen Rákóczy-utca 1. sz. alatt a jelenkor igényeinek megfelelő

könyv-, papir-, író- és rajzszerek kereskedést

nyitottam. — Raktáron tartok üzleti és beiró könyveket, levélpapirokat a legdíszesebb kivitelben. Karácsonyi és újévi ajándékoknak legalkalmasabb képes könyvek, díszművek és dísztárgyak legolcsóbb árban. Nagy súlyt helyezek a tanítézetek szükségleteinek fedezésére s elvem mindig a legjobbat, legelőszerebbet, legolcsóbban szállítani.

Előfizetést nyitok az összes napilapokra, bel- és külföldi szaklapokra, képes heti és havi folyóiratokra, melyek megérkezésükkor azonnal házhoz szállítatnak s ugyanazon kedvezményben részesítem t. előfizetőimet mint a szerkesztőségek, sőt még nagyobb kedvezményben, amennyiben a folyóiratokat s szaklapokat teljesen díjtalanul díszesen bekötöm.

Képes lapjaim óriási választéka készlet, hogy bámulatos olcsó árban adjam.

Midőn még újonnan berendezett könyvkötézetemre felhívom a n. é. közönség b. figyelmét, szives pártfogásért esedezik

NEUBRUNN IGNÁC könyv- és papir kereskedő, könyvkötő.

ERDÉLYI JENŐ gépész és electrotechnikus

ZALAEGERSZEGEN.

Telefon sz. 43.

KÉSZIT:

- Furott (artézi) és ásott kutakat, rossz vagy kevés vizet tartalmazókat mélyít és átalakít.
- Szállít és felszerel szivattyukat kézi és géphajtásra.
- Becserél meg nem felelő és régi szivattyukat.

Mindennemű gépjavitást szakszerűen készít és felvilágosítással, költségvetéssel díjtalanul szolgál.

- Új és használt szivattyukat állandóan raktáron tart.
- Szagtalan árnyékszék, fürdő és mosdó berendezéseket, vízvezetékekkel vagy anélkül.
- Vízvezetékek és csatornázások létesíté-ét házak, kertek, ipartelepek, stb. részére.
- Központi fűtéseket a legtakarékosabb tüzeléssel, kisebb (3-4 szobás) lakások részére is.
- Fayence és mosaik lapokkal fal és padlóburkolatokat.
- Hibás berendezéseket kezesség mellett átalakít.

Nyomatott Unger Antal könyvnyomdájában Zalaegerszegen.